

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN NARSİSTİK KİŞİLİK
ÖZELLİKLERİ İLE LİDERLİK STİLLERİNİN İNCELENMESİ**

Yusuf KILIÇ

TEZLİ YÜKSEK LİSANS

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

DANIŞMAN

Doç. Dr. Hüseyin Nasip ÖZALTAŞ

DİYARBAKIR 2024

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN NARSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ
İLE LİDERLİK STİLLERİNİN İNCELENMESİ

Yusuf KILIÇ

TEZLİ YÜKSEK LİSANS

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

DANIŞMAN

Doç. Dr. Hüseyin Nasip ÖZALTAŞ

DİYARBAKIR 2024

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ONAY

Dicle Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Yusuf KILIÇ'ın hazırladığı **“Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Narsistik Kişilik Özellikleri ile Liderlik Stillerinin İncelenmesi”** başlıklı tez Dicle Üniversitesi Lisansüstü Eğitim- Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca kapsam ve bilimsel kalite yönünden değerlendirilerek Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Hüseyin Nasip ÖZALTAŞ

Jüri Üyeleri

İmza

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Hüseyin Nasip ÖZALTAŞ

Üye : Doç. Dr. Ferhat ÇİFÇİ

Üye : Doç. Dr. Sıtkı ÖZBEK

Tarih:09/2024

Bu tez Dicle Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/.../....
tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

...../...../.....

Prof. Dr. Mahmut BALKAN

Dicle Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu yüksek lisans tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, yüksek lisans tez çalışmasının planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu dönem projesindeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu dönem projesi çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu dönem projesinin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını ve dönem projesini Dicle Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzu standartlarına uygun bir şekilde hazırladığımı beyan ederim.

...../...../2024

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimim boyunca deneyim ve bilgilerinden yararlandığım saygıdeğer hocam, tez danışmanım Doç. Dr. Hüseyin Nasip ÖZALTAŞ' a, Tezimin her aşamasında desteklerini esirgemeyen değerli hocam Araştırma Görevlisi Dr. Onur AKYÜZ' e,

Yüksek Lisans eğitimim sırasında aktardıkları bilgi ve tecrübeleri ile gelişimimde emekleri olan Dicle Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Bölümündeki değerli hocalarıma,

Hayatın her anında koşulsuz sevgisiyle yanımda olan canım eşim, oğlum ve aileme

Saygı, sevgi ve teşekkürlerimle...

İÇİNDEKİLER

BEYAN	II
TEŞEKKÜR	III
1. ÖZETLER	1
1.1. Türkçe Özet	1
1.2. Abstract	3
2. GİRİŞ	5
2.1. Problem Durumu	5
2.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	7
2.3. Araştırmanın Problemi	7
2.4. Sayıtlar	8
2.5. Sınırlılıklar	9
3. GENEL BİLGİLER	10
3.1. Narsisizmin Tarihsel Gelişimi	10
3.2. Narsisizmin Tanımı	10
3.3. Narsisizmin Ayrımsal Boyutları	11
3.3.1. Otorite	12
3.3.2. Hak İddia Etme	12
3.3.3. Kendini Beğenme	13
3.3.4. Teşhircilik	13
3.3.5. Sömürücülük	13
3.3.6. Üstünlük	14
3.3.7. Kendine Yeterlik	14
3.4. Liderlik	15
3.5. Liderlerin Özellikleri	16
3.6. Liderlik Stilleri	17
3.6.1. Liberal Lider	17
3.6.2. Demokratik Lider	18
3.6.3. Otokratik Lider	19
3.6.4. Dönüşümcü Lider	19

3.6.5.	Vizyoner Lider	20
3.6.6.	Karizmatik Lider	20
3.7.	Narsist Liderlik Kavramı.....	21
4.	GEREÇ VE YÖNTEM	22
4.1.	Araştırmanın Türü	22
4.2.	Araştırmanın Etik İlkeleri.....	22
4.3.	Araştırma Grubu.....	22
Tablo 1.	Beden eğitimi öğretmenlerinin demografik özelliklerine ait bulgular	23
4.4.	Verilerin Toplama Araçları	23
4.4.1.	Kişisel Bilgiler Formu	24
4.4.2.	Narsistik Kişilik Envanteri	24
4.4.3.	Liderlik Stilleri Ölçeği.....	24
4.5.	Verilerin Toplanması	25
4.6.	Verilerin İstatistiksel Olarak Değerlendirilmesi	25
Tablo 2.	Narsistik kişilik envanteri ve öğretmenlerin liderlik stilleri ölçeğine ait verilerin normallik dağılımı.....	26
5.	BULGULAR	27
Tablo 3.	Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları	27
Tablo 4.	Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları	28
Tablo 5.	Beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumlarına göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları	28
Tablo 6.	Beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumlarına göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları	29
Tablo 7.	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul statüsüne göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları.....	30
Tablo 8.	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yapılan okul statüsüne göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları	31
Tablo 9.	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları.....	31
Tablo 10.	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yapılan okul türüne göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları	32
Tablo 11.	Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin anova bulguları	33

Tablo 12. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden alınan puanlara ilişkin anova bulguları	34
Tablo 13. Beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı değişkenine göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin anova bulguları	35
Tablo 14. Beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı değişkenine göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden almış oldukları puanlara ilişkin anova bulguları.....	36
6. TARTIŞMA	37
7. SONUÇ VE ÖNERİLER	43
8. KAYNAKÇA	44
9. EKLER.....	53
9.1.ÖZGEÇMİŞ	53
9.2. ORJİNALLİK RAPORU.....	54
9.3. ETİK KURUL ONAYI.....	55

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Demografik Bilgilerine Ait Bulgular	22
Tablo 2. Narsistik Kişilik Envanteri ve Öğretmenlerin Liderlik Stilleri Ölçeğine Ait Verilerin Normallik Dağılımı	26
Tablo 3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Narsistik Kişilik Envanterine İlişkin T-Testi Sonuçları.....	27
Tablo 4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeğine İlişkin T-Testi Sonuçları	28
Tablo 5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Medeni Durumlarına Göre Narsistik Kişilik Envanterine İlişkin T-Testi Sonuçları.....	28
Tablo 6. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Medeni Durumlarına Göre Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeğine İlişkin T-Testi Sonuçları.....	29
Tablo 7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Statüsüne Göre Narsistik Kişilik Envanterine İlişkin T-Testi Sonuçları.....	30
Tablo 8. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yapılan Okul Statüsüne Göre Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeğine İlişkin T-Testi Sonuçları	31
Tablo 9. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Narsistik Kişilik Envanterine İlişkin T-Testi Sonuçları.....	31
Tablo 10. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yapılan Okul Türüne Göre Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeğine İlişkin T-Testi Sonuçları	32
Tablo 11. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Değişkenine Göre Narsistik Kişilik Envanteri Alt Boyutlarına İlişkin ANOVA Bulguları	33
Tablo 12. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Değişkenine Göre Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeğine İlişkin ANOVA Bulguları.....	34
Tablo 13. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslek Yılı Değişkenine Göre Narsistik Kişilik Envanteri Alt Boyutlarına İlişkin ANOVA Bulguları.....	35
Tablo 14. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslek Yılı Değişkenine Göre Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeğine İlişkin ANOVA Bulguları	36

1. ÖZETLER

1.1. Türkçe Özet

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Narsistik Kişilik Özellikleri ile Liderlik Stillерinin İncelenmesi

Öğrencinin Adı ve Soyadı: Yusuf KILIÇ

Danışmanı: Doç. Dr. Hüseyin Nasip ÖZALTAŞ

Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor

Amaç: Bu çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ile liderlik stillerini incelemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden biri olan genel tarama modeliyle yapılmıştır. Araştırmaya 2024 yılında Diyarbakır ilinde kamu ve özel okullarda görev yapan 187 beden eğitimi öğretmeni gönüllülük esasına göre katılmıştır. Araştırmada katılımcılar kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Verilerin toplanmasında “Kişisel Bilgiler Formu” , “Narsistik Kişilik Envanteri” ve “Öğretmenlerin Liderlik Stilleri Ölçeği” kullanılmıştır.

Bulgular: Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik durumları cinsiyet, yaş, medeni durum, hizmet süresi, görev yaptığı okul türü ve çalıştığı okul statüsü değişkenlerine göre incelenmiş olup bu değişkenlere yönelik herhangi bir anlamlı fark bulunamamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri açısından cinsiyet, yaş, medeni durum, hizmet süresi, görev yaptığı okul türü ve çalıştığı okul statüsü değişkenlerine göre incelenmiş olup; ortaokulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ortalama puanları lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ortalama puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet süresine göre 12-18 yıldır beden eğitimi öğretmenliği yapan örneklem grubunun liderlik stilleri ölçeği ortalama puanları, 0-5 yıldır beden eğitimi öğretmenliği yapan örneklem grubundan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada beden eğitimi ğretmenlerinin narsistik kişilik durumlarının cinsiyet, yaş, medeni durum, hizmet süresi, görev yaptığı okul türü ve çalıştığı okul statüsü değişkenlerine göre benzer olduğu görülmüştür. Ayrıca, beden eğitimi ğretmenlerinin görev yaptığı okul türü ve hizmet süreleri açısından liderlik stilleri durumlarının farklılık göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Beden eğitimi ğretmeni, Liderlik, Narsisizm

Examination of Narcissistic Personality Traits and Leadership Styles of Physical Education Teachers

Student's Name-Surname: Yusuf KILIÇ

Advisor: Doç. Dr. Hüseyin Nasip ÖZALTAŞ

Department: Physical Education and Sports

1.2. Abstract

Aim: In this study, it is aimed to examine the narcissistic personality traits and leadership styles of physical education and sports teachers.

Materials and Methods: The research was conducted with the general survey model, which is a quantitative research model. The research was conducted in 2024 with physical education and sports teachers working in public and private schools in Diyarbakır. The research was conducted with 187 physical education and sports teachers determined by random sampling model. The study was terminated after sufficient data was collected. "Personal Information Form", "Narcissistic Personality Inventory" and "Teachers' Leadership Styles Scale" were used to collect data. Quantitative data evaluation was done with SPSS 22 analysis program.

Results: Narcissistic personality states of physical education teachers were examined according to the variables of gender, age, marital status, length of service, type of school and school status, and no significant difference was found for these variables. Physical education teachers' leadership styles were examined according to the variables of gender, age, marital status, length of service, type of school where they work and school status; it was determined that the average scores of physical education teachers working in secondary schools were higher than the average scores of physical education teachers working in high schools. In addition, according to the service period of physical education teachers, it was determined that the average scores of the leadership styles scale of the sample group who had been teaching physical education for 12-18 years were higher than the sample group who had been teaching physical education for 0-5 years.

Conclusion: As a result of this study, no significant difference was found when the narcissistic personality states of physical education teachers were examined according to the variables of gender, age, marital status, length of service, the type of school they work in and the school status they work in, and when the leadership styles of physical education teachers were examined according to the same variables, the school they worked at, differences in terms of type and significant differences in terms of service duration were obtained.

As a result of this study, no significant difference was found when examining the narcissistic personality states of physical education and sports teachers according to the variables of gender, age, marital status, length of service, the type of school they work in and the status of the school they work in. When examined according to the variables of age, marital status, length of service, type of school where he worked and school status, significant differences were obtained in the type of school he worked at and length of service.

Keywords: Physical education and sports teacher, Leadership, Narcissism

2. GİRİŞ

2.1. Problem Durumu

Öğretmenlik mesleği, insanların geleceklerinin şekillendirilmesi konusunda üstlendikleri roller nedeniyle oldukça önemli bir göreve sahiptir. Beden Eğitimi Öğretmenleri, bireylerin zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişimlerini desteklerken, topluma faydalı ve mutlu bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Aynı zamanda, bu öğretmenler öğrenciler için birer rol modelidir. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin kişilik özellikleri ve gösterdikleri liderlik davranışları büyük bir önem taşır. Bu sebeple öğretmenlerin narsistik kişilik özellikleri ve liderlik stilleri araştırmaya değer bir konu olmuştur.

Narcissus ve Echo efsanesinden kaynaklandığı düşünülen psikolojik bir durum olan Narsisizm, adını sudaki yansımasına aşık olan Narcissus'tan almıştır (1). Akademik anlamda ortaya çıkışı da 1898'de Ellis'in bir hastaya teşhis koyarken bundan "narcissus-like" adını kullanmasıyla olmuştur. Kısa zaman sonra Nacker'de Ellis'in makalesini Almancaya çevirmiş ve makalesinde cinsel sapkınlığa vurgu yapan "Narcissismus" tanımını kullanmıştır (2). Narsisizmin günümüz toplumunda yaygın olarak kullanılan çeşitli tanımları bulunmaktadır. Davranışsal görüşün tanımı konusunda geniş bir fikir birliği vardır. Bu bakış açısına göre narsisizm, içe odaklanmış bir mutluluk, güven ve öz değer duygusu uğruna başkalarından ziyade kendine güvenmeyi gerektirir. Narsistik eğilimlere sahip kişiler güç ve prestij ararlar ve kendilerini diğerlerinden daha değerli, yetenekli, güzel ve fiziksel olarak daha güçlü olarak gösteren bir benlik imajı yaratırlar (3).

Narsist kişi, kendini yaşamın ilk aylarında bile yalnız hissetmeye başlar. İhtiyaçlarının karşılanmaması ve ihmal edilmesi nedeniyle bebeklik döneminde bile kendi başına yetebilmek için çaba sarf eder. Bebeğin bakımını üstlenen kişiyle sağlıklı bir bağ kurulamaması ve bebeğin ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi, bebeğin düş kırıklığı yaşamasına ve olumsuz duyguları hissetmesine neden olur. Bu sürecin ardından bebek, libidinal planamayı kendisine yapar ve diğer insanlarla birliktelik yerine iç dünyasında yaşamayı yeğler (1). Narsistik özelliklere sahip bireyler çoğunlukla mutsuz olurlar ve aile ilişkilerinde zorlanırlar. Bu kişiler genellikle dış

dünyayla iletişim kurmaya ve etkileşimde bulunmaya eğilimlidirler, çünkü başkalarından takdir ve onay almak ihtiyacı duyarlar ve güç elde etmek isterler. Bu nedenle, çevrelerini çoklukla kendi çıkarları için kullanırlar ve bu durum yakın ilişkilerine zarar vererek beklenti duydukları ihtiyaçlarını karşılamalarını engeller (3).

Narsistler için spor ortamı, azim, güç ve etki arzusunu beslediğinden, mesleki ve profesyonel ilerlemelerine de katkı sağlayabilir. Narsistik özellikler taşıyan beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim seviyeleri, deneyimleri, kararlı ve tutkulu adanmışlıkları, rekabetçi yapıları ve mesleki başarıya ulaşma yollarını sorgulayan bir düşünce tarzına sahip olmaları, başarı potansiyellerini açıklayan önemli bir faktör olabilir. Bu nedenle spor ortamı, başarılarını artırmak, fırsatları değerlendirmek, kendilerini kanıtlamak, iz bırakmak ve kişisel gelişim sağlamak açısından kritik bir öneme sahiptir (4).

Liderlik kavramı zamanın başlangıcından beri mevcuttur. Sosyologlar, liderlik fikrinin, ilk insanların var olma ve geçinme gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için gruplar oluşturmasıyla ortaya çıktığını ileri sürüyor. Bu dönemdeki liderlik, grubun ihtiyaçlarının en yüksek verimlilikle karşılanmasına yardımcı olduğundan hayvanlara benzer şekilde çalışır. Sanayi devrimi sonrasında kitlesel üretimin yaygınlaşmasıyla birlikte yönetim yaklaşımları da gelişmeye başlamış ve sonrasında liderlik için birçok tanım ortaya konmuştur. Yapılan araştırmalar sonucunda liderlerin yetenekleri ve başarı faktörlerinin belirlenmesi amacıyla liderlik teorileri oluşturulmuş ve bu teorilerle liderlerin nasıl olmaları gerektiği ve dışsal olayların etkilerinin nasıl olduğu açıklığa kavuşturulmaya çalışılmıştır (5).

Öğretmenlik mesleğinin değerlendirilmesi bağlamında liderlik diğer mesleklere göre daha önemli bir değere sahiptir. Bunun nedeni öğretmenlerin liderlik yönelimlerinin öğrencilerin eğitim öğretim süreçlerinin yönlendirilmesinde doğrudan etki etmesidir. Beden Eğitimi öğretmenleri okullarında ve sporun kapsadığı birçok alanda bulundukları için iyi bir lider olmaları beklenmektedir. (6). Liderlik, her branşta olduğu gibi beden eğitimi öğretmenleri için de büyük bir önem taşır. Bir beden eğitimi öğretmenin liderlik becerilerini sergileyebilmesi, sahip olması gereken en temel özelliklerden biridir. Bu durum, beden eğitimi ve spor

öğretmenlerinin derslerde daha verimli olabilmeleri açısından kritik olduğu gibi, liderlik vasfını ortaya koyan öğretmenlerin bulundukları çevrede daha güvenilir, saygın ve sağlıklı bir ortam yaratmalarına da katkı sağlar (7).

Ulusal ve uluslararası literatürde Narsisizm ve liderlik kavramlarıyla ilgili farklı alanlarda araştırmalar olmasına rağmen beden eğitimi alanında az sayıda araştırma yapıldığı görülmektedir (6, 19, 30, 36, 39, 46, 71). Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ile liderlik stillerinin cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve görev yapılan okul statüsü özellikler açısından incelenmesi önemli olacaktır.

2.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Beden Eğitimi Öğretmenleri, bireylerin zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişimlerini desteklerken, topluma faydalı ve mutlu bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Aynı zamanda, bu öğretmenler öğrenciler için birer rol modelidir. Bu nedenle, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ve gösterdikleri liderlik davranışları büyük bir önem taşır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ile liderlik stillerinin cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve görev yapılan okul statüsü gibi değişkenler açısından incelenmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

2.3. Araştırmanın Problemi

Bu çalışmanın ana problemi Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ile liderlik stillerinin cinsiyet, yaş, medeni durum, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve görev yapılan okul statüsü gibi değişkenlere göre değişiklik göstermekte midir?

2.3.1 Araştırmanın Alt Problemleri

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

3. Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?
4. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?
5. Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri yaşa göre farklılık göstermekte midir?
6. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri yaşa göre farklılık göstermekte midir?
7. Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri hizmet süresine göre farklılık göstermekte midir?
8. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri hizmet süresine göre farklılık göstermekte midir?
9. Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri görev yapılan okul türüne göre farklılık göstermekte midir?
10. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri görev yapılan okul türüne göre farklılık göstermekte midir?
11. Beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri görev yapılan okul statüsüne göre farklılık göstermekte midir?
12. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri görev yapılan okul statüsüne göre farklılık göstermekte midir?

2.4. Sayıtlar

1. Araştırmada kullanılan ölçek maddelerinin beden eğitimi öğretmenleri tarafından samimi ve doğru olarak cevaplandırıldığı varsayılmaktadır.

2. Veri toplama araçlarının beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ile liderlik yönelimlerini belirleyebildiği varsayılmaktadır.

3. Çalışmada kullanılan ölçeklerden elde edilen verilerin geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

2.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma 2024 yılında Diyarbakır ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kamu ile özel ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenleri ile sınırlıdır.

2. Araştırmada elde edilen veriler kullanılan veri toplama araçları ile toplanan verilerle sınırlıdır.

3. Araştırma kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle sınırlıdır.

3. GENEL BİLGİLER

3.1. Narsisizmin Tarihsel Gelişimi

Mitolojide, narsisizm kavramını açıklamaya çalışan çok sayıda mitolojik öykü vardır. Bu anlatılardaki narsisizm düşüncesi, kendini aşırı önemseme, benmerkezcilik, başkalarını umursamama ve kişinin psikolojik yapısında derinlik eksikliği ile karakterize edilir (7).

Narsisizm görüşünün kökeni, Romalı şair Ovid'in şiir koleksiyonunun üçüncü kitabında yer alan Narcissus ve Echo masalına kadar uzanabilir. Çok sayıda araştırmacı Narkissos mitinin narsisizm kavramının temelini oluşturduğunu öne sürmektedir. Narkissos'un hikayesi günümüze kadar çeşitli şekillerde anlatılmıştır. Çeşitli anlatım ve göndermelerle yerel edebiyata da damgasını vurmuştur. Yunan mitolojisinde narsisizm, sudaki kendi yansımasına aşık olan ve hayatı boyunca ulaşılmaz bir aşkın peşinden koşan Narcissus'tan gelmektedir (1). Farklı ayrıntılara sahip başka hikayeler olsa da, diğer anlatılar yukarıda sunulanla aynı doğrultudadır.

Narsisizm kavramının kökeni daha önce ele değindiğimiz Narcissus mitinden gelmektedir. Bu durumun bilimsel tespiti, 1898'de Ellis'in bir hastanın semptomlarını tanımlarken bundan " narcissus-like " olarak bahsetmesiyle ortaya çıktı. Kısa bir süre sonra, 1899'da Nacke, Ellis'in makalesini Almancaya tercüme etti ve cinsel sapkınlığı tanımlayan 'Narcissismus' terimini tanıttı. Daha sonra Freud (1914) "Narsisizm Üzerine" adlı çalışmasında narsisizm kavramını şizofreni sonrası gelişen megalomani ile bağlantılı olarak ele almış ve bunu bireyin nesneyle olan ilişkisinden bebekliğin ilk aşamasında olduğu gibi benliğe dönüşü olarak tanımlamıştır. Freud, narsisizm kavramını cinsel istek ve dürtülerle ilişkili olarak araştırmıştır (6).

3.2. Narsisizmin Tanımı

Narsizm terimi, Yunan mitolojisinde, yansımasını suyun içinde gören ve hayatının geri kalanını hiçbir zaman ulaşamadığı bu sevgiliyi izleyerek geçiren Narcissus'tan gelmektedir. (5).

Narsisizm araştırmalarında narsisizmi bir kişilik bozukluğu olarak inceleyen ve bir kişilik özelliği olarak inceleyen çalışmaların sayısı fazlasıyla vardır. Amerikan Psikiyatri Birliği'nin yayınladığı Zihinsel Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El

Kitabı'na göre narsisizm bir kişilik bozukluğu olarak sınıflandırılmakta ve narsisizmi karakterize eden üç temel özellik özetlenmektedir. Bu hususlar, beğenilme arzusu, empatinin olmayışı ve büyüklenmecilik motifinin yaygın varlığıdır (10).

Amerikan Psikiyatri Derneği DSM-V'de (2013) tanı kitabında yapılan değişikliklerle narsistik kişilik bozukluğu farklı durumlarda ortaya çıkan, büyüklenmecilik, ilgi odağı olma isteği, empati eksikliğinden oluşan, geniş bir örüntü olarak şekillenmektedir ve aşağıdaki ölçütlerden en az beşini içermektedir (10). Bu kriterler:

1. Kendisini değerli görerek kibirli bir tavır sergilemek,
2. Sınırsız zeka, güzellik, güç, başarı ya da mükemmel sevgi hayalleri ile meşgul olmak,
3. Kendisinin diğer insanlardan daha ayrıcalıklı olduğuna ve sadece kendi seviyesinde olan özel kişilerle iletişim kurabileceğine inanmak,
4. Dış dünyadan sürekli olarak yoğun bir hayranlık talep etmek,
5. Kendini diğerlerinden üstün görerek özel bir şekilde davranılmayı talep etmek,
6. İnsanlarla kurduğu ilişkilerde fayda odaklı ve çıkarıcı davranmak,
7. Empati kuramamak ve başkalarının duygularını önemsememek,
8. Başkalarına karşı kıskançlık duymak ve aynı zamanda onların da kendisini kıskandığına inanmak,
9. Kendini üstün görerek kibirli ve sert tutumlar sergilemek,

3.3. Narsizmin Ayrımsal Boyutları

Emmons'a göre narsisizmin liderlik ve otorite boyutu: sorumlu olmaktan ve karar vermekten zevk almak, kendine hayranlık ve kişisel ilgililik boyutu: kişinin fiziksel görünümüne ve kişiliğine değer vermek olarak tanımlanır. Üstünlük ve büyüklük iddiasında bulunarak kişinin yeteneklerini abartır. Sömürme ve sahiplenme boyutu, insanların bağlantılarını manipüle etmeyi, nezaket beklemeyi ve onların zayıf noktalarını sömürecek şekilde onlardan yararlanmayı içerir (11).

Birkaç Birkaç yıl sonra Raskin ve Terry (1988) bulgularını yayınladılar. Araştırmacılar bu boyutları yedi boyutta incelediler: "otorite, teşhircilik, sömürücülük, hak iddia etme, kendine yeterlilik, üstünlük, kendini beğenme" (12).

3.3.1. Otorite

Otorite, hem liderlerin hem de narsist kişiliğe sahip bireylerin belirleyici özelliklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Otoritelerinin onayına büyük değer veren narsistik eğilimlere sahip bireyler, eleştirilere agresif tepkiler verebilir ve başkaları tarafından istismarcı olarak tanımlanabilirler (13).

Köroğlu ve Bayraktar'a (2010) göre narsistik eğilimlere sahip bireyler, sınırsız başarı, güç, zeka, güzellik veya mükemmel aşk gibi idealize edilmiş kavramlara takılıp kalırlar. Çoğunlukla yeteneklerini abarttıklarını, hatalarından dolayı başkalarını suçlama eğiliminde olduklarını, öz imajlarını yükseltmek için bahaneler aradıklarını ve kusurlarını kabul etmek istemeyenleri kolayca dışladıklarını belirttiler (13).

Narsist kişilerin başkalarına güvenemeyeceklerine inandıkları için, otorite kurma motivasyonları, bağımsızlık ihtiyaçlarıyla doğrudan bağlantılı olarak artmıştır. Ayrıca sosyallik, sosyal güven, dışa dönüklük ve hakimiyet gibi olumlu kişilik özelliklerinin yanı sıra otorite boyutunu da geliştirdiğini düşünülüyor. Sonuç olarak narsist bireylerin olumlu yönünün otorite boyutu olduğu anlamı ortaya çıkmaktadır (14).

3.3.2. Hak İddia Etme

Tarihsel olarak hak iddia etmek, meşru bir otorite tarafından yasal olarak tanınan ve verilen sosyal statü veya mülkiyet iddiasında bulunmak anlamına geliyordu. İngiliz toplumlarında bir unvana sahip olmak veya bir unvana hak kazanmak, düklük ve soyluluk gibi bir sosyal konuma veya mülkiyet hakkına sahip olmayı belirtir. Narsisizmin bir boyutu olarak hak iddia etmek ise; narsist bireyin, öyle olmasa da sanki bir unvanı ya da yetkisi varmış gibi yaptığı bir davranıştır. Tarihsel tanımla örtüştüğü nokta, narsist olan hak sahibi kişinin kendisini kraliyet ailesinin bir üyesi gibi hissetmesi ve buna göre davranmasıdır (12).

Hak sahibi olma boyutu, narsist bireylerin çevresindeki insanları doğrudan kötü etkileyen yönü olarak görülebilir. Sonuç olarak empati sorunu yaşayan narsistik eğilime sahip bireyler, karşılarındaki insanları acımasız, çıkarıcı ve sınırsız olarak algılayacak, kendi çıkarları için ise kendilerini her koşula layık görecektir (12).

3.3.3. Kendini Beğenme

Kendini beğenme boyutu, bireyin kendisini fiziksel olarak çekici olarak algılamasını ifade etmektedir. Yüksek düzeyde narsisizme sahip bireylerin, tıpkı sudaki kendi görüntüsüne aşık olan Narcissus gibi, kendi yansımalarına bakma konusunda güçlü bir eğilime sahip oldukları yaygın olarak kabul edilmektedir. Kendini beğenmişliğin, bireylerin kendi içlerinde hissettikleri derin değersizlik duygusunu telafi etmenin bir yolu olduğuna inanılmaktadır (13).

Benlik saygısı alt boyutu gelişmiş olan narsistler, gerçek kimliklerini önemsemezler. Başkalarının onları nasıl algıladığını merak ederler. Bu yüzden yeteneklerini ve başarılarını abartma eğilimindedirler. Narsist insanlar sürekli bir hayranlık beklerler ve bu hayranlığı hak ettiklerine inanırlar, ancak bu hayranlık gelmeyince şaşırırlar. İmajlarına verdikleri önem nedeniyle çeşitli olay ve koşullara uyum sağlamakta zorlanırlar (15).

3.3.4. Teşhircilik

Teşhircilik kavramı narsisizm ile birlikte anıldığında narsist kişilerin gösterişçi eğilimlerine gönderme yapmaktadır. Narsist kişinin son derece ihtiyaç duyduğu ilgi ve hayranlığı elde etmek için kullandığı bir davranış biçimidir (13).

Teşhircilik boyutuna sahip narsist kişilik özelliklerine sahip bireyler, kendine güvenen ve iddialı, kendilerine yönelik fazla hoşgörülü, diğer insanlara karşı saygısız, kaba ve alaycı görülebilirler. Kernberg'in (1975) önerdiği şekliyle narsisistik kişilik özelliklerine sahip bireylerin pekiştirilmiş benlik imajının ana kaynağı, kendilerini teşhir etme veya başkalarını küçümseme yoluyla elde edilir (12).

3.3.5. Sömürücülük

Bu boyutun öne çıkan özelliği, narsistin hedeflerine ulaşmak için başkalarını sömürmeye çalışmasıdır. Çevrelerine göre üstün ve benzersiz olduklarına inanmaları, başkalarının kendilerine özel muamele göstermesini istemelerine neden olur. Narsistler, hayatlarındaki bireylerin kendilerini üstün, değerli, ayrıcalıklı ve özel hissetmelerini sağlamak olan tek bir amaca hizmet ettiğine inanırlar. Ona göre amaca ulaşmanın yolu onu gerçekleştirmektir, bu da faydalanmak ve sömürmek anlamına gelir. Kendi davalarına katkı sağlamayan kişilere karşı kaba ve saygısız davranışları

oldukça doğaldır. Sonuç olarak dostane görünmelerine rağmen asıl amaçları yalnızca kendi arzularına odaklıdır. .

Samimi ve otantik duyguları içeren gerçek duygusal bağlantılar kuramazlar ve birine duygusal olarak bağlanma kapasitesinden yoksundurlar. Dahası, sömürüye dayalı ilişkiler iş dünyasında zirvede. Hedeflerine ulaştıklarında anlık bir başarı duygusu hissederler ancak bu, kendi içlerinde doldurulamayan bir boşluğa yol açar ve her geçen gün büyümeye devam ederek sonuçta onları tatminsiz bırakır. Çalışma arkadaşlarını ve astlarını sömüren bireylerin narsisistik eğilimleri, mesleki yaşamlarını da olumsuz yönde etkilemektedir (3).

3.3.6. Üstünlük

Üstünlük boyutu geliştiren narsist kişiliğe sahip kişiler, konumları ne olursa olsun başkalarına boyun eğmezler. Bu yüzden onlarla tartışma ortamı yaratmaktan çekinmezler. Ayrıca üstünlüklerini ortaya koyan görevler üstlenirler ve olumlu deneyimler kazanırlar. Bu süreçte çevresindeki insanlardan olumlu tepkiler almayı beklemesi kaçınılmazdır. Narsist kişi, görev aracılığıyla yeteneklerini ortaya koyamazsa veya sonucu değiştiremezse etkinliğe dahil olamaz (2).

Bu bulgular birçok çalışmada gözlemlenmiştir. Yapılan araştırmada, narsisistik eğilimlere sahip bireyler, genellikle yeteneklerini veya başarılarını sergileyebilecekleri veya başkaları tarafından değerlendirilebilecekleri durumları arayarak üstünlük duygularını artırmaya çalışırlar. Ayrıca etkileyici görevler üstlenmekten hoşlanıyor ve performansı olağanüstü yüksektir. Basit bir görevden kaçınırsa performansı ortalamanın altındadır (12).

3.3.7. Kendine Yeterlik

Kendi kendine yeterlilik boyutu, bireyin sevmeye aşırı bağlılığını ifade etmektedir. Beklentilerinin yüksek olması nedeniyle her senaryoda istenilen sonuca ulaşamaz ve narsist kişi kırılabilirlik belirtileri gösterir. Bu durumla mücadele eden kişide doğal olarak narsisistik savunma mekanizması ortaya çıkacak ve özgüven alt boyutunu geliştirecek ve bununla ilgili bir yanılsama yaratacaktır (3).

Aynı zamanda narsist bireylerin kendi duygusal deneyimlerini engellediği algısını da yaratır. Sonuç olarak narsisistik eğilime sahip bireyler, başkalarıyla yakın

ilişkilerden uzaklaşarak kendi korkularını bastırmakta ve içgüdüsel ihtiyaçlarını göz ardı etmektedir (5).

3.4. Liderlik

Liderlik kavramı İngilizce kökenlidir. 'Liderlik' kelimesinin orijinal anlamı, yön gösterme, rehberlik etme, öncülük etme veya liderlik etme eylemini ifade eden bir fiildir. 'Lider', rehber, yön gösteren, baş, önder gibi çeşitli anlamları kapsayan bir kelimedir. Bazıları önderlik kelimesini liderlik kavramına uygun bir alternatif olarak önerse de, Türkçe literatürde liderlik daha yaygın olarak kabul görmekte ve kullanılmaktadır (16).

CNorris'e. (1990) göre liderlik, hem sezgisel hem de analitik düşünmeyi etkili bir şekilde kullanarak yenilikçi olma yeteneği ile karakterize edilir. WPogonis'e. (1992) göre liderlik, belirli bir hedefi gerçekleştirmek için uzmanlık ve empati gibi aktif, anlamlı ve birbiriyle bağlantılı davranışların sergilenmesi yoluyla başkalarını etkileme eylemidir. Sullivan ve Harper'a (1996) göre liderlik, başarılı bir gelecek yaratmak ve ekip çalışmasını teşvik etmek için organizasyonun amacını, kültürünü, stratejisini, temel kimliklerini ve kritik süreçlerini de içeren, organizasyonu şekillendiren iyi planlanmış ve dikkatle düşünülmüş kararlar almayı içerir (17).

Sporadaki liderlerin kendi spesifik sorumluluk alanlarına uygun beceriler edinmesi gerekir. Bu becerileri hem zorlu hem de basit durumlarda kullanma becerisine sahip olmalıdırlar. Esasen mevcut duruma uygun davranışları gerekir. Bu şu anlama gelir: başarılı olmak için bir liderin hem hedeflere ulaşmaya hem de başkalarıyla güçlü bağlantılar kurmaya odaklanması gerekir. Diğer alanlardaki liderlere benzer şekilde, spor alanındaki kişiler de kişisel yeteneklerini geliştirmeli ve bunları hem basit hem de zorlu koşullarda etkili bir şekilde kullanmalıdır. Liderler, eylemlerini karşı karşıya oldukları mevcut koşullara göre uyarlamalı, ayrıca hem görev odaklı hem de ilişki odaklı yaklaşımlara öncelik vermelidir (18).

Liderlik birçok farklı bakış açısıyla tanımlansa da tarihsel süreç içerisinde liderlik tanımları derlenerek yapılan tanımlar, özellikler teorisinin etkili olduğu dönemde; etki ve güç olarak, davranış teorisinin etkili olduğu dönemde; güç ilişkisinden çok grubu etki altında bırakma, durumsallık teorisi döneminde; grup

performansını etkileyerek bir üst düzeye çıkarma, yeni liderlik teorisi döneminde de; güncel kavramlara odaklanıldığı vurgulanmıştır (19).

3.5. Liderlerin Özellikleri

Liderlerin sahip olması gereken özellikler doğustandır ancak çeşitli yöntemlerle de sonradan edinilebilirler. Önemli olan bu özelliklerin uygun şekilde ve uygun zamanda kullanılabilmesidir. Bu beceri ve özelliklere sahip olmak liderlik için yeterli değildir. Liderlik, sıradanlaşmış rolleri ve görevleri her gün yerine getirmekten daha fazlasını gerektirir (20).

Duygusal zekayı inceleyen, araştıran ve liderlerin sahip olması gereken özelliklere farklı bir bakış açısıyla yaklaşan Goleman (2013), duygusal zekanın "Öz Farkındalık, Öz Kontrol-Ayarlama, Motivasyon, Empati ve Sosyal Becerilerden" oluştuğunu belirtmektedir. Duygusal zekanın liderliğin en önemli koşullarından biri olduğunu ve başarılı veya sıradan liderler arasındaki en önemli farkın zeka veya yeteneklerden ziyade duygusal zekalarının olduğunu ifade etmiştir (20).

Liderin sahip olması gereken belli başlı özellikler vardır bunlar şunlardır:

- ☐ Bir durumu anında algılama yeteneği,
- ☐ Ruhsal dayanıklılık,
- ☐ Risk alma yeteneği,
- ☐ Yenilikçilik (oluşturma ve ifade etme),
- ☐ Serüven arayışı,
- ☐ Ani gelişmelere karşı direnç gösterme yeteneği,
- ☐ Yenilikleri hayata geçirme becerisi,
- ☐ Sakinlik,
- ☐ İçsel his (geleceği öngörme),
- ☐ Taktik, operasyonel ve stratejik seviyelerde bilgi ve uygulama yeteneği,
- ☐ Bilimsel yönetim bilgisi ve yetkinliği,
- ☐ Fiziksel cesaret,
- ☐ Fikirleri uygulamaya dönüştürebilme becerisi,

- ☐ Fırsatları oluşturma ve değerlendirme yeteneği,
- ☐ Bedensel dayanıklılık,
- ☐ Zihinsel dayanıklılık,
- ☐ Disiplinli çalışma ve meraklı olma,
- ☐ Alçakgönüllülük,
- ☐ Kapsamlı ve mantıklı hayal gücü,
- ☐ Kuvvetli akıl yürütme,
- ☐ Akıl sağlığı,
- ☐ Değişikliklere uyum sağlama,
- ☐ Adaletli olma,
- ☐ Alt çalışanlarının fiziksel ve zihinsel iyilik halini gözetme yeteneği,
- ☐ Kendini ve ekip üyelerini etkili bir biçimde teşvik etme yeteneği, (19).

3.6. Liderlik Stilleri

Liderler kişisel özelliklerine, yetiştirilme tarzlarına ve benliklerine bağlı olarak belirli liderlik tarzlarında uzmanlaşırlar. En iyi ve etkili liderler genellikle, birçok farklı liderlik stilinde kabiliyet geliştirerek ve tecrübe kazanarak, duruma göre farklı stiller arasında geçiş yapabilen ve birçok stili bir arada ustaca kullanabilen kişilerdir (22).

Farklı liderlik stilleri belirlenmiş ve yönetim fonksiyonuna kendi yaklaşımını seçmek isteyen yöneticiye yönelik bir çerçeve sağlanmıştır. Liderlik stilleri günümüzde yeni yaklaşımlar yaratmaktadır. Liderlik tarzlarındaki bu farklılıklar gün geçtikçe artmaktadır (22).

Bu başlık altında yeni liderlik yaklaşımlarından liberal, demokratik, otokratik, dönüştürücü, vizyonerlik ve karizmatik liderlik konuları özetlenecektir.

3.6.1. Liberal Lider

Liberal liderler üyelere tam özerklik vererek, onların kendi inisiyatiflerine dayalı olarak karar almalarına ve yetkilerini kullanmalarına olanak tanır. Bu tür bir lider net hedefler koymaz, önemli seçimler yapmaz ve kendisinin çok iyi bir arkadaş

olduğuna inanır. Grupta denge eksikliği vardır ve faaliyetlerin sonuçları sınırlıdır (23).

Liberal liderler her izleyici kitlesine kendi plan ve programlarını geliştirmeleri için gerekli kaynakları sağlar. Otorite iddiasında bulunmazlar ve karar alma yetkisini tamamen astlarına bırakırlar. Liberal liderin destekçileri tam bir özgürlüğe sahiptir. Grup üyeleri hedefleri belirlemek ve karar vermekten sorumludur. Lider, grup içindeki bireylerden biridir. Dış kaynaklardan bilgi ve kaynak toplamak ve paylaşmaktan yalnızca sorumludur. Lider güce başvurmaz, bunun yerine öz kontrolü öne çıkaran bir sistem vardır. Bu liderlik modeli yaygın olarak kullanılmamaktadır. Özellikle kriz zamanlarında grup içinde çalkantılar yaşanabilmektedir (24).

3.6.2. Demokratik Lider

Bu yönetim tarzında liderin amacı kurum içindeki katılım düzeyini arttırmaktır. Bu liderlik yaklaşımını benimseyen yöneticiler, yetkilerini astlarına devretmenin kabul edilebilir olduğuna inanmaktadır. Lider, karar alma, strateji ve programlama, politika geliştirme aşamalarında çalışanlarından girdi alır, onların görüşlerine değeri verir ve onların geri bildirimlerine göre karar verir. Sonuç olarak, bu tür liderlikte odak noktası bireylerden ziyade güçtür. Esas itibarıyla oyun yapısı açısından durumu analiz edersek, dama ve satranca benzerlik gösterir ancak bu liderlik düzeyi satranca göre daha ileri düzeydedir. Herhangi bir taşa karşı herhangi bir ön yargı ya da ayrımcılık olmaksızın, her bireye eşit davranılması gerektiğinin bilincindedir. Liderin kurumdaki başarısı, kurumun bir bütün olarak işleyişine ve etkinliğine yakından bağlıdır (25).

Demokratik liderlik tarzının örgüte sağladığı önemli faydalardan biri, çalışanların kendilerini örgütün ayrılmaz bir üyesi olarak algılamaları ve rollerini gönülden benimsemeleri, motivasyonlarının sürekli yüksek kalmasını sağlamasıdır. Bunun sonucunda grup içinde ortaya çıkabilecek olası çatışmalar ortadan kaldırılır ve yerini iş odaklı bir moral alır. Dezavantajı ise karar alma sürecinde fikir alışverişi sonucu zaman kaybı yaşanarak sistemin yavaşlamasına neden olmasıdır. İş aksaması gibi acil durumlarda zorluklar ortaya çıkabilmektedir (6).

3.6.3. Otokratik Lider

Otokratik liderlik, tam yetki ve sorumluluğa sahip bireylerin karakterize ettiği bir liderlik tarzıdır. Ohio Eyaleti tarafından yapılan araştırmada belirlenen liderlik niteliklerine sahiptir. Otokratik lider, takipçilerinin fikirlerini ifade etmelerini, bağımsız kararlar vermelerini, yasal gücünü takipçilerine ilham verecek şekilde kullanmalarını ve liderliğin tüm yönleri üzerinde tam kontrol sahibi olmalarını engelleyen davranışlar sergiler (6).

Otokratik liderliğin temel dezavantajı, liderin kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmesi ve astlarının düşünce ve duygularını göz ardı etmesidir. Bu durum astların örgütün misyonunu göz ardı etmesine neden olmakta, motivasyonun düşmesine ve örgüt içindeki çatışma ve anlaşmazlıkların artmasına neden olmaktadır. Otokratik liderliğin zararlı sonuçlarına rağmen, uygun şekilde kullanıldığında olumlu sonuçlar verebileceği durumlar da vardır. Otokratik liderlikte karar verme süreci hızlıdır ve zamandan tasarruf sağlanır. Bu nedenle deprem veya yangın gibi doğal afetler sırasında veya sonrasında hızlı karar vermenin hayati önem taşıdığı istisnai durumlarda otokratik liderlik tarzının kullanılması şiddetle tavsiye edilir (26).

3.6.4. Dönüşümcü Lider

Dönüşümcü liderlik sürecinin ilk aşamasında lider, astlarının iş sonuçlarının önemini ve değerini anlamalarını garanti eder. İkinci aşamada dönüşümcü lider, astlarını kişisel çıkarlarının ötesine geçerek gruba ve organizasyona daha fazla çaba harcamaya motive eder. Son aşamada lider, astlarının gereksinimlerini değiştirme ve genişletme konusunda başarılı sayılır. Bu süreç hem astların hem de liderin dönüşümüne yol açar. Lider bir aracı rolü üstlendiğinde, astlar yalnızca kişisel hedefleri takip etmekten kurumsal hedeflere doğru aktif olarak çalışmaya, esasen kendileri lider olmaya doğru geçiş yaparlar. Bass, idealleştirilmiş etki, öneri yoluyla motivasyon, entelektüel uyarım ve bireysel desteği içeren dönüşümcü liderliğin dört alt boyutunu özetlemiştir (22).

Dönüşümcü liderlik diğer liderlik tarzlarına göre daha demokratik bir yaklaşıma dayanmaktadır. Lider, kendisini takip eden insanlarla her zaman iletişim kurmaya istekli, takipçilerine yetki verebilen ve takipçilerinin ihtiyaçlarını ön planda tutabilen kişidir. Kurumun ulaşmayı hedeflediği vizyonu çalışanlarla işbirliği içinde

oluşturur ve gerektiğinde çalışanlarını kurumun çıkarlarını kendi çıkarlarının önünde tutma konusunda teşvik edebilir (6).

3.6.5. Vizyoner Lider

Günümüzün organizasyonel ortamında yöneticinin gelecekteki eğilimleri öngörme yeteneğine sahip olması ve vizyoner bir lider olarak hareket etmesi gerekmektedir. Ayrıca katılımcı bir yönetim tarzını teşvik etmeli ve kuruluşun başarısı için ortak bir vizyon oluşturmak amacıyla çalışanlarla işbirliği içinde çalışmalıdırlar. Bu vizyonun hayata geçirilmesi için izlenecek yolların belirlenmesi, zorlukları avantajlı durumlara dönüştürecek yenilikçi stratejiler geliştirilmesi ve bu yaklaşımların hızla uygulamaya konularak zafere ulaşması büyük önem taşıyor. Vizyon sahibi liderin ileri görüşlü olması, eğitimin önemini kavraması ve sürekli öğrenme potansiyelinden yararlanarak öğrenen bir organizasyon kurması gerekmektedir. Aynı zamanda üyelerine motivasyon kaynağı olmalı ve gerektiğinde yetki vererek onları karar alma sürecine dahil etmelidir (21).

Vizyon sahibi bir liderin önemi, örgütlerin geleceğine ilişkin şüpheleri ve belirsizlikleri ortadan kaldırma becerisinde yatmaktadır. Organizasyonlarda yaşanan hızlı dönüşümler, gelecekleri için yapacakları tercihleri önemli ölçüde etkiliyor. Hızla ilerleyen bu dönüşümde, ortak bir vizyonla organizasyonları geleceğe yönlendiren ve organizasyonel körlüğe düşmelerini engelleyen vizyoner liderler, yarının liderleri olarak kabul ediliyor. (26).

3.6.6. Karizmatik Lider

Karizmatik liderler, büyüleyici kişisel niteliklere sahip, organizasyon için zorlu zamanlarda ortaya çıkma eğiliminde olan ve kurumun geleceğini ve liderlik ettikleri ülkeyi önemli ölçüde etkileyebilecek cesur kararlar alma yeteneğine sahip liderlerdir. Yüz ifadeleriyle, ses tonlarıyla, güçlü kişilik özellikleriyle takipçilerine ilham veren, kısa sürede dikkat çekici sonuçlar elde eden etkili isimlerdir (6).

İlham veren liderler, takipçilerine, kendi beklentilerini aşabilmeleri için sorumluluklarımızın önemini ve değerini anlamalarını sağlayarak, ekibin başarısının her zaman kişisel çıkarlarından önce gelmesi gerektiğini öğreterek ve sorumluluklarının boyutunu en üst düzeye çıkararak ilham verir. Karizmatik liderler, grubun amacını etkili bir şekilde iletir ve takipçilerinin ortak inanç ve değerlerinden

türetilen ideolojik hedefler oluşturur. Gelecekte neyi başarmayı umduklarına dair net bir vizyon sunarak grubun çabalarına amaç ve ilham sağlarlar. İki duvarcı ustasının hikayesi bunun en uygun örneğidir. Şu anki faaliyetleri sorulduğunda birinci usta duvar inşa ettiğini, ikinci usta ise katedral inşa ettiğini açıklamıştır. Karizmatik liderler sadece net bir vizyona sahip olmakla kalmaz, aynı zamanda takipçilerine de vizyoner olmaları konusunda ilham verirler. Üstlendikleri yönetim faaliyetleri boyunca astlarının motivasyonunu ve memnuniyetini en üst düzeyde tutmaya çalışırlar (27).

3.7. Narsist Liderlik Kavramı

Narsistik kişilik bozukluğu her ne kadar olumsuz ve zararlı özelliklere sahip olsa da olumlu ve faydalı niteliklere de sahiptir. Örneğin narsisizmin sömürücü yönü, kişinin özel muamele bekleyen ve başkalarını manipüle eden tarafıdır ve kişilerarası ilişkilerde çelişkili davranışlarda belirgindir. Tersine, narsisizmin otorite yönü, olumlu kişilik özellikleri olarak kabul edilen başarı ve başkaları üzerinde kontrol duygusuyla karakterize edilir (12).

Sankowsky (1995), narsist liderlerin karizması ve gücün kötüye kullanılması üzerine yaptığı çalışmada, lider-takipçi ilişkisinde psikolojik bir olguya değinmiş ve takipçilerin karizmatik liderleri örtülü olarak ebeveyn figürleri (aktarım) olarak görme eğiliminden bahsetmiştir. Bu yetkinin kötüye kullanılmasının, etkisi altındaki kişilerin ruh sağlığı üzerinde zararlı etkiler yaratabileceğini vurguladı. Karizmatik bir liderin narsistik özelliklerinin bireyler üzerindeki etkisini artırabileceğini ve potansiyel olarak otoritenin kötüye kullanılmasıyla sonuçlanabileceğini belirtti (13).

Galvin, Waldman ve Balthazard (2010) tarafından yürütülen çalışma, narsisizm ile karizmatik liderlik arasındaki bağlantıyı araştırdı. Bulguları, narsisizmin vizyoner cesaretle pozitif, sosyalleştirilmiş vizyonla ise negatif ilişkili olduğunu ortaya çıkardı. Araştırmaya dayanarak, liderlerin geri bildirime açık olması ve kişisel kazançtan ziyade daha büyük iyiliği ön planda tutması durumunda, narsistik eğilimlere sahip bireylerin etkili liderler olma yönünde yönlendirilebileceği sonucuna varmışlardır. Bu liderlerin organizasyonlarını canlandırma potansiyeline sahip olduklarını ve ortak bir vizyonu teşvik ederek çalışanları hedeflere yönlendirme konusunda ayırt edici bir beceriye sahip olduklarını savundular (13).

4. GEREÇ VE YÖNTEM

Gereç ve yöntem bölümünde; araştırmanın türü, etik ilkeleri, araştırmanın evreni ve örnekleme, verilerin toplanması, verilerin istatistiksel değerlendirilmesi gibi kısımlara yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Türü

Bu araştırma beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ile liderlik stillerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen, bir nicel araştırma yöntemi olan genel tarama modeliyle yapılmıştır. Genel tarama modeli, çok sayıda kişiden oluşan evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da evrenden alınacak bir grup, örneklem veya örnek üzerinde yapılan tarama çalışmalarıdır (27).

4.2. Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmayı yapmak amacıyla Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan etik kurulun 10.01.2024 tarih ve 633793 sayılı onay belgesi alınmıştır. Katılımcılara yapılacak olan araştırma ile ilgili detaylı bilgi verilmiştir. Gizlilik durumuna ve bilgilerin korunmasına ve kişisel benliğe saygı duyulmasına yönelik etik kurallara çalışmada özen gösterilmiştir.

4.3. Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Diyarbakır ilinde kamu ve özel okullarda çalışan 817 ortaokul ve lise beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, evreni oluşturan 817 öğretmenin arasından kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle gönüllülük esasına dayanarak seçilmiş 187 öğretmen oluşturmaktadır. Kurtuluş (2010) Araştırmanın amacı, içeriği ve sınırları göz önünde bulundurulduğunda, belirli araştırma türlerinde rastgele olmayan örnekleme yönteminin kullanılması, daha anlamlı sonuçlar elde edilmesine olanak tanır (34). Beden eğitimi öğretmenleri cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve görev yapılan okul statüsü değişkenlerine göre incelenmiştir. Örneklemin %23,5'i kadın öğretmenlerden, %76,5'i erkek öğretmenlerden oluşmuştur. Araştırmaya katılan örneklemelerin %20,8'i 20-32 yaş arasında, 27,3'ü 33-36 yaş arasında, %26,2'si 37-44 yaş arasında ve %25,7'si 45 yaş ve üstü yaş aralığına sahiptir.

Tablo 1. Beden eğitimi öğretmenlerinin demografik özelliklerine ait bulgular

Cinsiyet	n	%
Kadın	44	23,5
Erkek	143	76,5
Medeni Durum		
Evli	131	70,1
Bekar	56	29,9
Yaş		
20-32 Yaş	39	20,8
33-36 Yaş	51	27,3
37-44 Yaş	49	26,2
45 ve Üstü Yaş	48	25,7
Hizmet Süresi		
0-5 Yıl	38	20,3
6-11 Yıl	54	28,8
12-18 Yıl	48	25,7
19 ve Üstü Yıl	47	25,2
Görev Yapılan Okul Türü		
Ortaokul	123	65,8
Lise	64	34,2
Görev Yapılan Okul Statüsü		
Kamu	169	90,3
Özel	18	9,7
Toplam	187	100

4.4. Verilerin Toplama Araçları

Araştırmada iki farklı değişken olduğundan veri toplama aracı olarak üç farklı ölçek kullanılmıştır. Kullanılan ölçme aracı kişisel bilgiler formu, narsistik kişilik envanteri ve liderlik stilleri ölçeğinden oluşan üç bölümdür.

4.4.1. Kişisel Bilgiler Formu

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerine öncelikle kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Bu formda 6 sorudan oluşan beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve görev yapılan okul statüsü gibi bilgiler yer almıştır.

4.4.2. Narsistik Kişilik Envanteri

Colombia Üniversitesinden Ames, Rose ve Anderson (2006) tarafından geliştirilen ve Atay (2009) tarafından Türk kültürüne uyarlaması yapılan, Cronbach Alpha değeri ,74 olarak hesaplanan 16 soruluk Narsistik Kişilik Envanteri kullanılmıştır. Bu Envanter, 16 soru ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar;

- 2, 7 ve 9. Sorular teşhircilik boyutu
- 5, 14 ve 11. Sorular sömürücülük boyutu
- 1, 3 ve 16. Sorular üstünlük boyutu
- 8, 13 ve 15. Sorular kendine yeterlik boyutu
- 6 ve 10. Sorular hak iddia etme boyutu
- 4 ve 12. Sorular otorite boyutu ile ilgilidir.

Narsistik kişilik envanterinin puanlaması her soru için 0-1 şeklindedir. Envanterde yer alan 1, 3, 6, 8, 9, 11, 14, 16 numaralı maddelerin birinci satırdaki ifadeleri ile 2, 4, 5, 7, 10, 12, 13, 15 numaralı maddelerde ikinci satırdaki ifadeler narsisizm ile ilişkilidir.

4.4.3. Liderlik Stilleri Ölçeği

Bu bölümde Levent DENİZ ve Tulya HASANÇEBİOĞLU tarafından geliştirilen ve iç tutarlılık katsayısı, 88 bulunan 17 soruluk Öğretmenlerin Liderlik Stilleri Ölçeği kullanılmıştır. Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeği 5'li Likert türü bir ölçek olarak tasarlanmıştır. Ölçekte 17 madde yer almaktadır. Ölçekte yer alan maddelerde ifade edilen duygu, düşünce ve davranışlar, ifadelere katılma derecesine göre hiç katılmıyorum, az katılıyorum, katılıyorum, çok katılıyorum ve tamamen katılıyorum şıklarından birisi işaretlenerek cevaplandırılmaktadır. Ölçekten en çok 85 en az ise 17 puan alınabilmektedir. Yüksek puan Y teorisine uygun olarak

demokratik/katılımcı liderlik stiline, düşük puan ise X teorisine uygun olarak otokratik/baskıcı liderlik stiline sahip olduğunu göstermektedir. Ölçek puanlanırken dikkat edilmesi gereken durumlardan bir tanesi tersine dönmüş ifadelerdir. Ölçekte tersine dönmüş 7 adet madde vardır. Bu maddeler 5,6,12,13,14,16,17 no'lu maddelerdir. Tersine dönmüş bu maddeler cevaplanırken “tamamen katılıyorum” seçeneğine 1, “çok katılıyorum” seçeneğine 2 , “katılıyorum” seçeneğine 3, “az katılıyorum” 4 ve “hiç katılmıyorum” seçeneğine de 5 puan verilmelidir. Diğer maddeler (1,2,3,4,7,8,9,10,11,15) ise “çok katılıyorum” seçeneğine 5 vermek suretiyle puanlanmalıdır.

4.5. Verilerin Toplanması

Araştırmada öncelikle Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 04/01/2024-1 tarih ve sayı ile etik kurulu onayı alınmıştır. Çalışmaya başlamadan önce Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğünden 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri sayılarına ilişkin bilgi alınmıştır. Çalışma 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır ilinde resmi ve özel okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma hem yüz yüze hem de çevrimiçi şekilde yapılmıştır. Çalışmaya başlamadan önce hem çevrimiçi uygulamada hem de yüz yüze uygulamada yazılı ve sözel olarak ölçekler ve yapılacak araştırma ile ilgili bilgi verilmiştir. Ölçeklerin doldurulmasında zaman sınırlamasına gidilmemiştir. Ölçeğin beden eğitimi öğretmenleri tarafından uygun bir ortamda uygulanması sağlanmıştır.

4.6. Verilerin İstatistiksel Olarak Değerlendirilmesi

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin dağılımlarını nasıl olduğunu belirlemek için normal dağılım analizlerinden kolmogorov-smirnova analizi yapılarak verilerin basıklık, çarpıklık değerleri ile ortalama-medyan değerlerin yakınlığı incelenmiş verilerin dağılımın normal dağılımdan geldiği belirlenmiştir. Narsisizim için çarpıklık değeri -,54 basıklık değeri ise ,09 gözlenmiştir. Liderlik için çarpıklık değeri -,42 basıklık değeri ise ,14 gözlenmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerleri -1,5 ile +1,5 olduğu zaman normal dağılım olduğu kabul edilmektedir (28). Verilerin çözümlenmesinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır.

Tablo 2. Narsistik kişilik envanteri ve öğretmenlerin liderlik stilleri ölçeğine ait verilerin normallik dağılımı

	<u>Kolmogorov-</u> <u>Smirnov^a</u>							
	Statisti c	df	Sig.	$\bar{x}$	Media n	std. Deviation	Çarpıklık	Basıklık
NKE	,15	187	,00	8,88	9,00	1,92	-,54	,09
ÖLSÖ	,07	187	,02	3,84	3,88	,53	-,42	,14

5. BULGULAR

Tablo 3. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları

Narsistik Kişilik Envanteri		n	$\bar{X}$	Ss	t	df	p
Üstünlük	Kadın	44	1,91	0,88	-0,78	185	0,43
	Erkek	143	2,02	0,80			
Teşhircilik	Kadın	44	1,25	0,86	-1,06	185	0,28
	Erkek	143	1,40	0,78			
Otorite	Kadın	44	1,02	0,50	0,11	185	0,91
	Erkek	143	1,01	0,42			
Hak İddia Etme	Kadın	44	2,02	0,56	1,28	185	0,59
	Erkek	143	1,80	0,47			
Kendine Yeterlik	Kadın	44	1,05	0,69	0,52	185	0,19
	Erkek	143	1,00	0,64			
Sömürücülük	Kadın	44	1,52	0,95	-1,30	185	0,2
	Erkek	143	1,67	0,99			
Narsisizm Toplam	Kadın	44	8,77	2,13	-0,41	185	0,68
	Erkek	143	8,91	1,86			

*p<0.05

Tablo 3’de beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri cinsiyete göre karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri ile ‘‘Üstünlük, Teşhircilik, Otorite, Hak İddia etme, Kendine Yeterlik ve Sömürücülük’’ alt boyutlarında anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuçlara göre kadın ($x=8,77$ $Ss=2.13$) ve erkek ($x=8,91$ $Ss=1,86$) beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri düzeyleri benzerdir.

Tablo 4. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları

Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeği	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetleri	n	$\bar{X}$	Ss	t	df	p
Liderlik Stilleri	Kadın	44	3,79	0,50	-,81	185	,41
Toplam	Erkek	143	3,87	0,55			

*p<0.05

Tablo 4’de beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri ile liderlik stilleri karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir. Erkek beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri ölçeği ortalama puanları ($x=3,87$ $Ss=,55$), kadın beden eğitimi öğretmenlerinin ortalama puanlarıyla ($x=3,79$ $Ss=,50$) benzerlik göstermektedir.

Tablo 5. Beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumlarına göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları

Narsistik Kişilik Envanteri Alt Boyutları	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Medeni Durumları	n	$\bar{X}$	Ss	t	df	p
Üstünlük	Evli	131	2,02	,77	,52	185	0,63
	Bekar	56	1,95	,94			
Teşhircilik	Evli	131	1,39	,82	,66	185	0,50
	Bekar	56	1,30	,78			
Otorite	Evli	131	1,02	,42	,32	185	0,74
	Bekar	56	1,00	,51			
Hak İddia Etme	Evli	131	,98	,46	-1,09	185	0,31
	Bekar	56	1,07	,57			
Kendine Yeterlik	Evli	131	1,66	,62	,63	185	0,55
	Bekar	56	1,59	,76			
Sömürücülük	Evli	131	1,87	,97	,30	185	0,75
	Bekar	56	1,82	1,03			
Narsisizm Toplam	Evli	131	8,94	1,84	,67	185	0,50
	Bekar	56	8,73	2,10			

*p<0.05

Tablo 5’de beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumları ile narsistik kişilik özellikleri karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumları ile ‘‘Üstünlük, Teşhircilik, Otorite, Hak İddia etme, Kendine Yeterlik ve Sömürücülük’’ alt boyutlarında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlara göre evli ve bekar beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Fakat evli beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ($x=8,94$ $Ss=1,84$), bekar beden eğitimi öğretmenlerinden ($x=8,73$ $Ss=2,10$) daha yüksektir.

Tablo 6. Beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumlarına göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları

Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeği	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Medeni Durumları	n	$\bar{X}$	Ss	t	df	p
Liderlik Stilleri	Evli	131	3,87	,53	1,14	185	,25
	Bekar	56	3,78	,55			
Toplam							

*p<0.05

Tablo 6’da beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumları ile liderlik stilleri karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde evli ve bekar beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır ($t=1,14$ $p=,25$). Fakat evli beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri ölçeği ortalama puanları ($x=3,87$ $Ss=,53$), bekar beden eğitimi öğretmenlerinin ortalama puanlarından ($x=3,78$ $Ss=,55$) daha yüksektir.

Tablo 7. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul statüsüne göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları

Narsistik Kişilik Envanteri Alt Boyutları	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Statüsü	n	$\bar{X}$	Ss	t	df	p
Üstünlük	Kamu	169	2,02	,82	1,48	185	0,14
	Özel	18	1,72	,83			
Teşhircilik	Kamu	169	1,31	,80	-2,64	185	0,01**
	Özel	18	1,83	,79			
Otorite	Kamu	169	1,01	,43	-,95	185	0,47
	Özel	18	1,11	,58			
Hak İddia Etme	Kamu	169	1,04	,49	2,11	185	0,04*
	Özel	18	,78	,55			
Kendine Yeterlik	Kamu	169	1,66	,65	1,68	185	0,09
	Özel	18	1,39	,70			
Sömürücülük	Kamu	169	1,88	,97	,85	185	0,39
	Özel	18	1,67	1,14			
Narsisizm Toplam	Kamu	169	8,92	1,93	,88	185	0,38
	Özel	18	8,50	1,89			

*p<0.05, ** p<0.01

Tablo 7’de beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri görev yaptıkları okul statüsüne göre karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin ‘‘teşhircilik’’ (t= -2,64 p=0,01) ve ‘‘hak iddia etme’’ (t= ,49 p=0,04) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma varken; ‘‘üstünlük, otorite, kendine yeterlik ve sömürücülük’’ alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlara göre kamu ve özel okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri düzeylerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Tablo 8. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yapılan okul statüsüne göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları

Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeği	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Statüsü	n	$\bar{X}$	Ss	t	df	p
Liderlik Stilleri	Kamu	169	3,85	,54			
Toplam	Özel	18	3,82	,54	,17	185	,86

*p<0.05

Tablo 8’de beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul statüsü ile liderlik stilleri karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde kamuda ve özel okulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 9. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları

Narsistik Kişilik Envanteri Alt Boyutları	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü	n	$\bar{X}$	Ss	t	df	p
Üstünlük	Ortaokul	123	2,00	,84			
	Lise	64	1,98	,81	,12	185	,90
Teşhircilik	Ortaokul	123	1,40	,84			
	Lise	64	1,30	,75	,82	185	,42
Otorite	Ortaokul	123	1,02	,46			
	Lise	64	1,02	,42	,01	185	,99
Hak İddia Etme	Ortaokul	123	1,00	,49			
	Lise	64	1,03	,50	-,41	185	,69
Kendine Yeterlik	Ortaokul	123	1,58	,67			
	Lise	64	1,75	,64	-1,70	185	,09
Sömürücülük	Ortaokul	123	1,80	,98			
	Lise	64	1,97	1,01	-1,13	185	,26
Narsisizm Toplam	Ortaokul	123	8,79	1,85			
	Lise	64	9,05	2,05	-,87	185	,38

*p<0.05

Tablo 9’da beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri görev yaptıkları okul türüne göre karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türü ile “Üstünlük, Teşhircilik, Otorite, Hak İddia etme, Kendine Yeterlik ve Sömürücülük” alt boyutlarında anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuçlara göre ortaokul ve lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($t=-,87$ $p=,38$). Fakat lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ortalamaları ($x=9,05$ $Ss=2,05$), ortaokulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ortalamalarından ($x=8,79$ $Ss=1,85$) daha yüksektir.

Tablo 10. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yapılan okul türüne göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin t-testi sonuçları

Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeği	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü	n	$\bar{X}$	Ss	t	df	p
Liderlik Stilleri	Ortaokul	123	3,90	,50	2,01	185	,046*
Toplam	Lise	64	3,74	,59			

* $p<0.05$

Tablo 10’da beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri görev yaptıkları okul türüne göre karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde ortaokul ev lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık gözlenmektedir ($t=2,01$, $p=0,046$). Ortaokulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ortalama puanları ($x=3,90$ $Ss=,50$), lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ortalama puanlarından ($x=3,75$ $Ss=,59$) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Tablo 11. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin anova bulguları

Narsistik Kişilik Envanteri Alt Boyutları	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Grupları	n	$\bar{X}$	Ss	df	F	p
Üstünlük	20-32 Yaş ⁽¹⁾	39	1,95	,86	186	0,23	0,87
	33-36 Yaş ⁽²⁾	51	1,94	,88			
	37-44 Yaş ⁽³⁾	49	2,02	,75			
	45 ve Üstü Yaş ⁽⁴⁾	48	2,06	,84			
Teşhircilik	20-32 Yaş ⁽¹⁾	39	1,28	,79	186	0,40	0,76
	33-36 Yaş ⁽²⁾	51	1,39	,92			
	37-44 Yaş ⁽³⁾	49	1,45	,77			
	45 ve Üstü Yaş ⁽⁴⁾	48	1,31	,75			
Otorite	20-32 Yaş ⁽¹⁾	39	1,08	,53	186	0,37	0,77
	33-36 Yaş ⁽²⁾	51	1,00	,40			
	37-44 Yaş ⁽³⁾	49	1,02	,48			
	45 ve Üstü Yaş ⁽⁴⁾	48	,98	,39			
Hak İddia Etme	20-32 Yaş ⁽¹⁾	39	1,10	,59	186	0,80	0,50
	33-36 Yaş ⁽²⁾	51	1,02	,55			
	37-44 Yaş ⁽³⁾	49	,94	,43			
	45 ve Üstü Yaş ⁽⁴⁾	48	1,00	,41			
Kendine Yeterlik	20-32 Yaş ⁽¹⁾	39	1,54	,76	186	1,68	0,17
	33-36 Yaş ⁽²⁾	51	1,53	,70			
	37-44 Yaş ⁽³⁾	49	1,67	,63			
	45 ve Üstü Yaş ⁽⁴⁾	48	1,79	,54			
Sömürücülük	20-32 Yaş ⁽¹⁾	39	1,82	1,07	186	0,99	0,39
	33-36 Yaş ⁽²⁾	51	1,69	,99			
	37-44 Yaş ⁽³⁾	49	2,02	,95			
	45 ve Üstü Yaş ⁽⁴⁾	48	1,90	,95			
Narsisizm Toplam	20-32 Yaş ⁽¹⁾	39	8,77	2,01	186	0,86	0,46
	33-36 Yaş ⁽²⁾	51	8,57	2,03			
	37-44 Yaş ⁽³⁾	49	9,12	1,86			
	45 ve Üstü Yaş ⁽⁴⁾	48	9,04	1,79			

Not: ¹ 20-32 yaş: ² 33-36 yaş: ³ 37-44 yaş: ⁴ 45 ve üstü yaş

*p<0.05

Tablo 11 incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri yaş değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin yaşı ile “üstünlük, teşhircilik, otorite, hak iddia etme, kendine yeterlik ve sömürücülük” alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı

farklılaşma gözlemlenmemiştir. Katılımcı beden eğitimi öğretmenlerinin yaş durumlarına göre narsistik kişilik ölçeği toplam puanları açısından farklılaşmanın olmadığı tespit edilmiştir ($F=,86$ $p=,46$).

Tablo 12. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden alınan puanlara ilişkin anova bulguları

Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeği	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Grupları	n	$\bar{X}$	Ss	df	F	p
Liderlik Stilleri Toplam	20-32 Yaş ⁽¹⁾	39	3,67	,59	186	2,63	0,05
	33-36 Yaş ⁽²⁾	51	3,83	,56			
	37-44 Yaş ⁽³⁾	49	3,99	,53			
	45 ve Üstü Yaş ⁽⁴⁾	48	3,84	,44			

Not: ¹ 20-32 yaş: ² 33-36 yaş: ³ 37-44 yaş: ⁴ 45 ve üstü yaş

* $p<0.05$

Tablo 12 incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri özellikleri yaş değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde katılımcı beden eğitimi öğretmenlerinin yaş gruplarına göre öğretmen liderlik stilleri düzeylerinde anlamlı bir farklılaşma olmadığı gözlemlenmiştir ($F=2,63$ $p=,05$).

Tablo 13. Beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı değişkenine göre narsistik kişilik envanterinden aldıkları puanlara ilişkin anova bulguları

Narsistik Kişilik Envanteri Alt Boyutları	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslek Yılı	n	$\bar{X}$	Ss	df	F	p
Üstünlük	0-5 Yıl ⁽¹⁾	38	1,89	,89	186	0,25	0,86
	6-11 Yıl ⁽²⁾	54	2,00	,78			
	12-18 Yıl ⁽³⁾	48	2,04	,79			
	19 ve Üstü Yıl ⁽⁴⁾	47	2,02	,87			
Teşhircilik	0-5 Yıl ⁽¹⁾	38	1,34	,88	186	0,20	0,90
	6-11 Yıl ⁽²⁾	54	1,39	,81			
	12-18 Yıl ⁽³⁾	48	1,42	,87			
	19 ve Üstü Yıl ⁽⁴⁾	47	1,30	,69			
Otorite	0-5 Yıl ⁽¹⁾	38	1,11	,61	186	1,81	0,15
	6-11 Yıl ⁽²⁾	54	,98	,36			
	12-18 Yıl ⁽³⁾	48	1,08	,40			
	19 ve Üstü Yıl ⁽⁴⁾	47	,91	,41			
Hak İddia Etme	0-5 Yıl ⁽¹⁾	38	1,08	,63	186	0,37	0,78
	6-11 Yıl ⁽²⁾	54	,98	,49			
	12-18 Yıl ⁽³⁾	48	1,02	,48			
	19 ve Üstü Yıl ⁽⁴⁾	47	,98	,39			
Kendine Yeterlik	0-5 Yıl ⁽¹⁾	38	1,45	,79	186	1,94	0,12
	6-11 Yıl ⁽²⁾	54	1,61	,63			
	12-18 Yıl ⁽³⁾	48	1,67	,63			
	19 ve Üstü Yıl ⁽⁴⁾	47	1,79	,59			
Sömürücülük	0-5 Yıl ⁽¹⁾	38	1,76	,97	186	0,49	0,69
	6-11 Yıl ⁽²⁾	54	1,81	1,17			
	12-18 Yıl ⁽³⁾	48	2,00	,79			
	19 ve Üstü Yıl ⁽⁴⁾	47	1,83	,96			
Narsisizm Toplam	0-5 Yıl ⁽¹⁾	38	8,63	1,97	186	0,80	0,50
	6-11 Yıl ⁽²⁾	54	8,78	2,02			
	12-18 Yıl ⁽³⁾	48	9,23	1,78			
	19 ve Üstü Yıl ⁽⁴⁾	47	8,83	1,93			

Not: ¹ 1-5 yıl, ² 6-11 yıl, ³ 12-18 yıl, ⁴ 19 ve üstü yıl.

*p<0.05

Tablo 13 incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri meslek yılı değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı ile ‘‘üstünlük, teşhircilik,

otorite, hak iddia etme, kendine yeterlik ve sömürücülük’’ alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma gözlemlenmemiştir. Katılımcı beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı durumlarına göre narsistik kişilik özellikleri düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı gözlemlenmiştir ($F=,80$ $p=,50$).

Tablo 14. Beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı değişkenine göre öğretmen liderlik stilleri ölçeğinden almış oldukları puanlara ilişkin anova bulguları

Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeği	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslek Yılı	n	$\bar{X}$	Ss	df	F	p	Fark
Liderlik Stilleri Toplam	0-5 Yıl ⁽¹⁾	38	3,70	,50	186	2,96	0,03*	1 - 3
	6-11 Yıl ⁽²⁾	54	3,82	,61				
	12-18 Yıl ⁽³⁾	48	4,02	,57				
	19 ve Üstü Yıl ⁽⁴⁾	47	3,81	,40				

Not: ¹ 1-5 yıl: ² 6-11 yıl: ³ 12-18 yıl: ⁴ 19 ve üstü yıl

* $p<0.05$

Tablo 14 incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı ile öğretmen liderlik stilleri ölçeğine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre; katılımcı beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen liderlik stilleri ölçeğinde meslek yılına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşma tespit edilmiştir [$F=2,96$, $p=,03$]. 12-18 yıldır beden eğitimi öğretmenliği yapan katılımcıların ($\bar{x}=4,02$ $Ss=,57$) öğretmen liderlik stilleri ölçeği ortalama değerleri, 0-5 yıldır beden eğitimi öğretmenlik yapan grubundan ($\bar{x}=3,70$ $Ss=,50$) daha yüksektir.

6. TARTIŞMA

Bu bölümde, araştırma boyunca toplanan veriler ile yapılan istatistiksel analizler sonucunda elde edilen bulgular, alanda yapılmış başka araştırma sonuçlarıyla mukayese edilerek tartışılmış ve bu bağlamda değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Araştırma kapsamında beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ve liderlik stilleri demografik bilgileri açısından incelenmiştir. Bu bağlamda “beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ve liderlik stilleri cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek yılı, çalışılan okul türü ve okulun statüsü türüne göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” sorularına yanıt aranmıştır.

Çalışmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri cinsiyete göre incelenmiş ve narsistik kişilik özelliklerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Narsistik kişilik envanteri puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemesi öğretmenlerin yaşadığı coğrafyanın yaşam biçiminin, kültürel yapısının ve almış oldukları eğitimin herkesi benzer şekilde etkilemesiyle ilişkili olabilir. Sonuçlarımız İskender (2019) ve Mazılı (2018) sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri cinsiyete göre incelenmiş ve liderlik stillerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Karataş (2017), erkek ve kız öğrencilerin liderlik yönelimi ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulmamıştır. Atar ve Özbek (2009) beden eğitimi öğretmen adaylarının liderlik davranışlarında anlamlı bir fark saptamışlardır (35). Güngör (2016) ise beden eğitimi öğretmen adaylarının liderlik özellikleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir (31). Bu araştırma sonuçları ile bulgularımız paralellik göstermektedir. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre liderlik stillerinde bir fark tespit edilmemiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stillerinde cinsiyet değişkenine göre yakın sonuçlar vermesi öğretmenlerin cinsiyetlerinden bağımsız olarak liderliğe ilişkin görüşe sahip olmalarından kaynaklı olabilir.

Çalışmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri yaş değişkenine göre incelenmiş ve narsistik kişilik özelliklerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği tespit edilmiştir. Mazılı (2018), Katılımcıların narsistik kişilik envanteri ve alt boyutlarının yaşla karşılaştırılması sonucunda narsistik kişilik envanteri ile otorite, sömürücülük ve atılganlık boyutları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (14). Taşkiran (2018), bulgularında yöneticilerin yaşları ile narsisizmin teşhircilik ve atılganlık boyutları arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve 25-29 yaş arası okul yöneticilerin bu boyutlarda diğer okul yöneticilere göre daha yüksek puanlar elde ettiği görülmektedir (32). Bu yapılan araştırmaların sonuçları araştırmamız sonuçları ile örtüşmemektedir. Bu durum beden eğitimi öğretmenlerinin yaşadığı kültürel çevre ve mesleki süre olarak değişim göstermemelerinden kaynaklı olabilir.

Araştırmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri yaş değişkenine göre incelenmiş ve liderlik stillerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği saptanmıştır. Çelikdağ (2018), Beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yaptığı araştırmada, liderlik yönelimi ölçeğinin insan kaynakları, yapısal ve politik çerçeve alt boyutlarında öğretmenlerin yaşlarına göre belirgin farklılıklar gösterdiği ortaya çıktı. Araştırmada, 41 yaş ve üzeri beden eğitimi öğretmenlerinin ortalama puanlarının, 31-40 yaş ve 30 yaş ve altı beden eğitimi öğretmenlerine göre gözle görülür derecede yüksek olduğu ortaya çıktı (25). Bektaş (2014) Yapılan araştırmada, spor alanında çalışan öğreticilerin 31-40 yaş grubunda olanlarının, diğer yaş gruplarındaki meslektaşlarına kıyasla belirgin bir şekilde daha yüksek liderlik tutumlarına sahip olduğu ortaya konulmuştur. Yaş ilerledikçe ve deneyim arttıkça, liderlik becerilerinde de buna uygun bir artış olduğu vurgulanmıştır. Spor alanında çalışan öğreticiler, yaşlandıkça özgüvenlerinin güçlendiğini, sporcuların düşünce yapısını daha iyi kavradıklarını ve teknik becerilerine olan inançlarının daha da pekiştiğini ifade etmişlerdir (6). Çelikdağ (2018) ve Bektaş (2014) yapmış olduğu çalışmalar bu çalışmayı desteklememektedir. Bu sonucun elde edilmesinde beden eğitimi öğretmenlerinin yaşamını sürdürdüğü sosyo-kültürel alan, almış oldukları eğitim ve liderlik stillerine ilişkin bakış açılarının farklı olması etkili olmuş olabilir.

Araştırma verilerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri medeni durum değişkenine göre incelenmiş ve narsistik kişilik

özelliklerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin evli veya bekar olması durumu arasında narsistik kişilik envanteri puanları birbirine oldukça yakındır. Yıldız (2021), Medeni durum değişkeni dikkate alındığında evli öğretmenlerin narsistik kişilik eğilim puanı ortalamasının bekar öğretmenlere benzer olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin narsistik kişilik envanterinden aldıkları ortalama puanlar medeni durum değişkenine göre kayda değer bir farklılık göstermemektedir (33). Taş (2016) Öğretmenlerin narsistik kişilik envanterinden aldıkları puan ortalamaları, medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektir (11). Yıldız (2021) ve Taş (2016) yapmış oldukları araştırmalar bu çalışma sonuçlarını desteklemektedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri medeni durum değişkenine göre incelenmiş ve liderlik stillerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin evli veya bekar olması durumu liderlik stilleri envanteri puanları birbirine oldukça yakındır Timurkaan (2016) tarafından Malatya'daki futbol eğitimcilerinin liderlik stilleri incelenmiş ve her iki grubun da medeni durumlarına bakılmaksızın otokratik liderlik tarzı sergiledikleri tespit edilmiştir. Polatcan (2012) araştırmasına göre, liderlik davranışı ölçeğinin alt boyutlarından birinin gösterdiği gibi, medeni duruma göre liderlik davranışında kayda değer bir farklılık görülmemektedir (34). Timurkaan (2016) ve Polatcan (2012) yapmış oldukları araştırmalardan elde edilen veriler ile yapmış olduğumuz araştırmadan elde ettiğimiz veriler birbirini desteklemektedir.

Çalışmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri meslek yılı değişkenine göre incelenmiş ve narsistik kişilik özelliklerinin meslek yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği saptanmıştır. Öğretmenlerin mesleki yıl durumu arasında narsistik kişilik envanteri puanları birbirine oldukça yakındır. Gülmez (2009), Yöneticilerin deneyim süreleri ile narsisizmin atılganlık ve teşhircilik boyutlarındaki puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu, 0-4 yıl deneyime sahip yöneticilerin atılganlık ve teşhircilik boyutlarında daha yüksek puanlara sahip olduklarını göstermektedir. Çalıştıkları kurumdaki mesleki kıdem aralığı 1-5 yıl olan öğretmenlerin narsistik kişilik envanteri ortalama puan ortalamaları, çalıştıkları kurumdaki mesleki kıdemi 1-5 yıl olan öğretmenlerin puan ortalamaları ile 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin puan

ortalamaları anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. 11-15 yıl aralığı öğretmenlerin puan ortalamalarına göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır (31). Cankurtaran (2021), Antrenörlerin narsistik kişilik özellikleri ve eğitim düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapmış olduğu çalışmada, antrenörlerin narsistik kişilik özelliklerinin hizmet süresi değişkenine göre anlamlı olarak fark göstermediğini tespit etmiştir (4). Gülmez (2009) tarafından yapılan çalışma ile çalışmamız sonuçlarının örtüşmediği ve Cankurtaran (2021) tarafından yapılan araştırma ile çalışmamızın sonuçlarının desteklendiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri meslek yılı değişkenine göre incelenmiş ve liderlik stillerinin meslek yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin mesleki yıl durumunun liderlik stilleri envanteri ortalama puanları birbirine oldukça yakındır. Yıldız (2021), Araştırmaya katılan öğretmenlerin liderlik algısı ölçeği puanları mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermektedir. Bu farkın 11-15 yıl, 1-5 yıl, 16-20 yıl, 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler için 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere göre daha olumlu olduğu ifade edilebilir (33). Gündoğdu (2014), Spor yöneticilerinin liderlik stilleri ile mesleki kıdem değişkeni arasında anlamlı bir fark elde etmiştir (18). Yıldız (2021) ve Gündoğdu (2014) tarafından yapılan araştırmalar ile yapmış olduğumuz araştırmadan elde ettiğimiz veriler örtüşmemektedir.

Çalışmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri okul türü değişkenine göre incelenmiş ve narsistik kişilik özelliklerinin okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği tespit edilmiştir. Bu sonuç gerek ortaokullarda çalışan ve gerekse liselerde çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri bakımından farklı olmadığını göstermektedir.

Araştırma verilerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri okul türü değişkenine göre incelenmiş ve liderlik stillerinin okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği tespit edilmiştir. Okul türü değişkenine göre bakıldığında ortaokullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile liselerde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik özelliklerinin benzer olduğu tespit edilmiştir. Ortaokullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi alanında daha az problemle karşılaşmasından dolayı demokratik bir liderlik stiline sahip olması beklenirdi. Ancak çalışmamızda ortaokul ve liselerde çalışan beden

eğitimi ğretmenlerinin liderlik stilleri ortalama puanlarının yakın olduğu görülmektedir. Güllü ve Arslan (2009) tarafından yapılan benzer bir araştırmada beden eğitimi ğretmenlerinin liderlik özelliklerinin çalıştıkları okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği, ilköğretim ve okullarda görev yapan öğretmenlerin liderlik özelliklerinin ise ortaöğretim kurumlarında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri birbirine paraleldir (39). Güllü ve Arslan (2009), Satıcı (2018) ve Bilgin (2022) tarafından yapılan çalışmalar ile yapmış olduğumuz araştırmadan elde ettiğimiz veriler birbirini desteklemektedir.

Çalışmamızda beden eğitimi ğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri okul statüsü değişkenine göre incelenmiş ve narsistik kişilik özelliklerinin okul statüsü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin çalıştığı okul statüsü durumu arasında narsistik kişilik envanteri puanları birbirine oldukça yakındır. Bir devlet kurumunda çalışan beden eğitimi ğretmenlerinin narsisizm ortalama puanları ile özel bir okulda çalışan beden eğitimi ğretmenlerinin narsisizm ortalama puanlarında kurum türünün önemli bir etkisinin lmadığı ileri sürülebilir. İskender (2019), Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görev yaptığı okul türünün narsisizm düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan ilgisiz örneklemeler için yapılan t-testinde, özel okulda çalışanlar ile özel okulda çalışmayanlar arasındaki ortalama narsisizm düzeyi arasında anlamlı bir fark görülmemiştir (30). İskender (2019) yapmış olduğu çalışma ile araştırmamızda elde ettiğimiz veriler örtüşmektedir.

Araştırma verilerine göre beden eğitimi ğretmenlerinin liderlik stilleri okul statüsü değişkenine göre incelenmiş ve liderlik stillerinin okul statüsü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermeği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin çalıştığı okul statüsü durumunun liderlik stilleri envanteri puanları birbirine oldukça yakındır. Tengilimoğlu (2005), "Kamu ve özel sektör kuruluşlarında liderlik davranış özelliklerinin belirlenmesine yönelik bir alan araştırması" başlıklı çalışmasında, liderlik davranışı özelliklerinin ortalamaları arasındaki fark özel sektör kuruluşlarının ortalamalarının kamu sektörü kuruluşlarına göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir (6). Ertan (2022), zel kurumlarda çalışan öğretmenlerin devlet kurumlarında çalışan öğretmenlere göre liderlik stilleri ortalama puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (6). Tengilimoğlu (2005) ve Ertan (2022) tarafından

yapılan çalışmalar ile yapmış olduğumuz araştırmadan elde ettiğimiz verilerin rtuşmediği tespit edilmiştir. Bu farklılığın oluşmasında ilimizde özel okullarda çalışan öğretmenlerde okul yönetimi ve velilerin beklentileri önemli olabilir.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ile liderlik stillerini cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve görev yapılan okul statüsü demografik özelliklerine göre araştırmaktır. Literatürde beden eğitimi öğretmenlerinin narsistik kişilik özellikleri ile liderlik stilleri üzerine çalışmaların sınırlı sayıda olması bu alanda daha fazla araştırma yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin bazı demografik özelliklerine göre narsistik kişilik özellikleri ve liderlik stillerinin incelenmesi güncel bilgi vermesi açısından önem arz etmektedir.

Çalışmadan elde edilen bulgulardan yola çıkarak okul türünde liderlik stillerinde ortaokul öğretmenlerinin puanlarının yüksek olduğu ve hizmet süresi değişkeninde liderlik stillerinin mesleki süre arttıkça ortalamasının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur.

Mevcut araştırmadan elde edilen sonuçlar Diyarbakır ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerini kapsadığı varsayılmış ve kolay ulaşılabilir örnekleme yönteminden faydalanarak elde edilmiştir. Bu çalışma, Türkiye genelini temsil edecek şekilde olasılığa dayalı örneklem seçim yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu çalışmanın belirlenen cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve görev yapılan okul statüsü gibi demografik değişkenler dışında görev yaptığı ilçe, mezuniyet durumu vb. değişkenlerle de araştırılması alana katkı sağlayacaktır.

Yürütülen bu çalışma nicel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Daha sonra yapılacak çalışmaların nitel araştırma yöntemleri ile yapılması çalışmanın alana katkısını arttıracaktır.

8. KAYNAKÇA

- 1- Karaaziz M, Erdem-Atak İ. Narsisizm ve narsisizmle ilgili araştırmalar üzerine bir gözden geçirme. Nesne Psikoloji Dergisi (NPD). 2013; 2(1): 44-59.
- 2- Arslan A. Farklı Spor Branşlarındaki Sporcuların Duygusal Zekâ ve Liderlik Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2020, Bolu (Danışman: Doç. Dr. Metin KILIÇ).
- 3- Akyüz O. Futbolcularda Takım Sargınlığı ve Narsisizm Düzeylerinin İncelenmesi. Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2023, Ankara (Danışman: Doç. Dr. Recep Sürhat MÜNİROĞLU).
- 4- Cankurtaran Z, Berisha M. Antrenörlerin narsistik kişilik özellikleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2021; 26(1): 71-84.
- 5- Onay ÖA. Liderlik Stilleri İle Narsisizm Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018, Sakarya (Danışman: Prof. Dr. Hasan LATİF).
- 6- Ertan K. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Liderlik Yönelimlerinin İncelenmesi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022, Van (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Kemal SARGIN).
- 7- Tazegül Ü. Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2017, Ankara (Danışman: Prof. Dr. Özbay GÜVEN).
- 8- Bilgin A. Beden eğitimi öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin Liderlik Davranışlarına Olan Etkisinin İncelenmesi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022, Muğla (Danışmanlar: Dr. Öğr. Üyesi Hacı Mehmet MOLLAOĞULLARI ve Doç. Dr. T. Osman MUTLU).
- 9- Kızıltan H. Narcissistic Personality Inventory (NPI) Ölçeğinin Türkçe Formu Dil Eşdeğerliliği, Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışmaları. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2000, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Esin Cantez).
- 10- Yuca T. Spor Eğitmenlerinin Narsisizm Eğilimleri ve Sosyal Fizik Kaygı Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri

- Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022, Bursa (Danışman: Prof. Dr. Nimet Haşıl KORKMAZ).
- 11- Taş A. İlk ve Ortaokullardaki Öğretmenlerin Narsistik Kişilik Eğilimleri İle Örgütsel Özdeşleşme Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Antalya İli Örneği. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016, Antalya: (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Süleyman KARATAŞ).
 - 12- Öğretmenoğlu M. Narsist Liderlik İle Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Arasındaki İlişki: Ankara'daki Catering İşletmelerinde Bir Uygulama. Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019, Ankara (Danışman: Prof. Dr. Akyay UYGUR).
 - 13- Muradoğlu S, Karabulut T. Liderlerin narsistik kişilik özelliklerinin girişimci kişilik üzerindeki etkisinde sosyal zekanın aracı rolü. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2020; 39: 1327-1359.
 - 14- Mazılı N. Türkiye'deki Taekwondo ve Karate Sporcularının Narsist Kişilik Özellikleri, Mizaç Tipleri ve Saldırganlık Düzeylerinin Araştırılması. Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018. İzmir (Danışman: Doç. Dr. Remzi Ferudun DORAK).
 - 15- Bayındır M. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik yönelim davranışların araştırılması: İstanbul gelişim üniversitesi örneği. Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi. 2020; 2: 260-268.
 - 16- Hiçyılmaz Y. İlköğretim Okul Müdürlerinin Kültürel Liderlik Davranışları. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013, İzmir: (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Necla FIRAT).
 - 17- Leadership in sport management <https://avesis.iku.edu.tr/yayin/51287e4c-0b0e-4dc4-8395-d8fd857cde75/leadership-in-sport-management> Erişim tarihi: 05 Haziran 2024.
 - 18- Gündoğdu F. Spor Yöneticilerinin Liderlik Stilleri İle Sporun Yaygınlaştırılması Arasındaki İlişki. Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2014. Ankara (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hakan SUNAY).
 - 19- Yaşın İ. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişilerarası Öz-Yeterlik Düzeyleri İle Liderlik Yönelimlerinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri

- Enstitüsü, Doktora Tezi, 2022, Ankara (Danışman: Prof. Dr. Filiz Fatma ÇOLAKOĞLU).
- 20- Kandemir D. Elazığ İlinde Farklı Bireysel Spor Dallarında Görev Yapan Antrenörlerin Liderlik Tarzlarının İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017, Konya (Danışman: Doç. Dr. Metin ŞAHİN).
- 21- Danacı E. Spor Yöneticilerinin Liderlik ve Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi (İstanbul İli Örnekleme). İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015, İstanbul (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Tuncay SEVİNDİK).
- 22- Ümran A. Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri İle Öğretmenlerin İş Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013. Gaziantep (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Murat BAĞLIBEL).
- 23- Uslu A. Spor Yöneticilerinin Liderlik Boyutlarının Araştırılması: Bir Kamu Kurumu Örneği. İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Doktora Tezi, 2021, İstanbul (Danışman: Doç. Dr. Selçuk Bora ÇAVUŞOĞLU).
- 24- Cengiz M. Okul Yöneticilerinin Liderlik Tarzları. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2021, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Tuncay AKÇADAĞ).
- 25- Çelik O. B, Tamer K. Farklı liderlik stillerine sahip olan beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarının incelenmesi. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2018; 23(2): 85-101.
- 26- Özmutlu İ. Bedensel Engelli Sporcularda Antrenörlerin Hizmetkar Liderlik Davranışlarının Sporcu Tatmini İle İlişkisi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2011, Ankara (Danışman: Prof. Dr. Güner EKENCİ).
- 27- Karasar N. Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayın Dağ. Ltd. Şt. 8. Basım. Ankara. 1998.
- 28- Tabachnick BG, Fidell LS. Using Multivariate Statistics. Pearson. Boston. 2013, s: 67-73.

- 29- Doğan M. F. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerde Narsisizm İle İş Motivasyonu Arasındaki İlişki. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022, Edirne (Danışman: Prof. Dr. Cem ÇUHADAR).
- 30- İskender B. Beden eğitimi öğretmenlerinin Öğretmen Yeterlik ve Öğretmen Liderlik Düzeylerinin Değerlendirilmesi. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019, Sakarya (Danışman: Doç. Dr. Fikret RAMAZANOĞLU).
- 31- Gülmez N. Narsistik Liderlik. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2009, İstanbul (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Salim ATAY).
- 32- Taşkıran B. Rekreasyon Eğitimi Alan Bireylerin Liderlik Becerileri İle Otorite Tercihlerinin İncelenmesi. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018, Batman (Danışman: Doç. Hacı Murat ŞAHİN).
- 33- Yıldız S. Futbol Antrenörlerinin Liderlik Özelliklerinin Ölçülmesi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2021, Kütahya (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Betül ALTINOK).
- 34- Kurtuluş K. Araştırma Yöntemleri. Türkmen Kitapevi. İstanbul. 2010, s: 53-54.
- 35- Atar E, Özbek S. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik davranışları. SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2009; 2(1): 51-59
- 36- Öz N. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İletişim Becerilerinin Liderlik Davranışlarına Olan Etkisinin İncelenmesi. Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018, Gaziantep (Danışman: Doç. Dr. Burak GÜRER).
- 37- Kemeriz Y. Spor Örgütlerindeki Yöneticilerin Liderlik Tarzlarının Örgütsel Bağlılık, Örgütsel İklim ve İş Tatmin Düzeyine Etkisinin İncelenmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014, Çanakkale (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Özhan BAVLI).
- 38- Kak Y. Elazığ İlindeki Farklı Spor Branşlardaki Profesyonel Takımlarda Görev Yapan Antrenörlerin Liderlik Tarzlarının Belirlenmesi. Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018, Elazığ (Danışman: Doç. Dr. Eyyup NACAR).

- 39- Satıcı M. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğretmen Yeterlik ve Öğretmen Liderlik Düzeylerinin İncelenmesi. Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü ,Yüksek Lisans Tezi, 2018, Gaziantep (Danışman: Doç. Dr. Uğur ABAKAY).
- 40- Özalp A. Futbol Antrenörlüğü Yapan Bireylerin Liderlik Tarzlarının Belirlenmesi (Balıkesir İl Örneği). Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2019, Balıkesir (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ali Naci ARIKAN).
- 41- Ayten İ. Okul Sporlarında Antrenör Olarak Yer Alan Beden eğitimi öğretmenlerinin Liderlik Algıları İle Liderlik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019, Batman (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Murat ŞAHBUDAK).
- 42- Balcı B. M. Takım Sporcularının Algılarına Göre Antrenörlerin Liderlik Davranışlarının İncelenmesi (Aydın İli Örneği). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019, Muğla (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hacı Mehmet MOLLAOĞULLARI).
- 43- Tozkar E. Sporcu Öğrencilerin Beden eğitimi öğretmenlerine Yönelik Liderlik Gücü Algısı ile Sporda Başarı Motivasyonu ve Takım Uyumunu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019, Muğla (Danışman: Doç. Dr. Mehmet BAYANSALDUZ).
- 44- Sırıklıgil R. Eğitim Kurumlarında Liderlik Kapasitesi ve Örgütsel Adanmışlık Arasındaki İlişki. Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020, Uşak (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Gökhan DEMİRHAN).
- 45- Savtekin G.N. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Sosyal Öz Yeterlikleri İle Liderlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023, Sakarya (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Gizem KARAKAŞ).
- 46- Boşnak H. H. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Liderlik Yönelimleri ve Öz Güven Davranışlarının İncelenmesi (Gümüşhane Örneği). Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023, Sinop (Danışman: Doç. Dr. Serhat ÖZDENK).

- 47- Gürer B. Doğa Sporlarında ve Arama Kurtarmada Liderlik Becerilerinin İncelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2012, Bolu (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Müberra ÇELEBİ).
- 48- Mergen E. H. Examining The Contents, Methods, And Trends In Leadership Education All Over The World. Izmir University of Economics, Master's Thesis, 2023, İzmir (Advisor: Prof. Dr. Burcu GÜNERİ ÇANGARLI).
- 49- Altunsöz İ. Liderlik Yönelimleri ve Sosyal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Spor Sevk ve İdaresinden Sorumlu Personel. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022, Mersin (Danışman: Prof. Dr. Yunus YILDIRIM).
- 50- İlgörmüş Y. Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Beden eğitimi öğretmenlerinin Liderlik ve Karar Verme Becerilerinin İncelenmesi (İstanbul Örneği). Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bilim Uzmanlığı Tezi, 2020, Kocaeli (Danışman: Doç. Dr. Kürşad SERTBAŞ).
- 51- Tuncel-Boyacı M. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Liderlik Özellikleri ve Empati Düzeylerinin İncelenmesi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023, Samsun (Danışman: Prof. Dr. Soner ÇANKAYA).
- 52- Kurtaymeç H. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Liderlik Özellikleri İle Başarı Yönelimleri Arasındaki İlişki: Samsun İli Örneği. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2021, Samsun (Danışman: Prof. Dr. Soner ÇANKAYA).
- 53- Taze Y. Spor Yöneticilerinin Liderlik Davranışlarının ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi (İstanbul İli Örneği). İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Doktora Tezi, 2021, İstanbul (Danışman: Selçuk Bora ÇAVUŞOĞLU).
- 54- Taher J. A. The Impact Of Leadership Styles On Teacher's Jobs Satisfactions. Van Yüzüncü Yıl University, Social Sciences Institute , Master Thesis, 2020, Van (Supervisor: Prof. Dr. Reha SAYDAN).
- 55- Canikli N. Sporcuların Algılarına Göre Farklı Kademelerdeki Antrenörlerin Liderlik Seviyeleri ve Pedagojik Yeterliklerinin Karşılaştırılması. Mersin

- Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2021, Mersin (Danışman: Prof. Dr. Mehmet Akif ZİYAGİL).
- 56- Akşamoğlu H. Y. Yöneticilerin Algılanan Liderlik Stilleri ve Entelektüel Yetkinlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Bahçeşehir Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022, İstanbul (Danışman: Doç. Dr. Okan YAŞAR).
- 57- Aydoğdu M. Engelli Sporcularda Narsisizm ve Saldırganlık Düzeylerinin Başarı Motivasyonu Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020, Niğde (Danışman: Doç. Dr. Ercan POLAT).
- 58- Keya Ç.E. Farklı Spor Dallarındaki Sporcuların Büyükleme Narsisizm ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022, İstanbul (Danışman: Doç. Dr. Kenan SİVRİKAYA).
- 59- Çelikel M. Narsistik Kişilik Özelliğinin Sosyal Görünüş Kaygısı ve Benlik Saygısı İle Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Sinan CANAN).
- 60- Hacıoğlu B. Narsistik Kişilik Özellikleri İle Meslek Seçimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Çag Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020, Mersin (Danışman: Prof. Dr. Gülşah SEYDAOĞLU).
- 61- Anlı İ. Narsistik Kişilik Bozukluğu ve Sınır Kişilik Bozukluğu Tanısı Alanların Narsistik Gelişim Hattındaki Konumlandırılmalarının Kendilik Psikolojisi Kuramına Göre Karşılaştırılmaları. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2005, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Güler BAHADIR).
- 62- Özyer H. Öğretmen Adaylarının Narsistik Kişilik Özellikleri ve Ahlaki Olgunluk Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015, Tokat (Danışman: Prof. Dr. Recep KOÇAK).
- 63- Koç A. F. Sadizm, Narsizm, Schadenfreude ve Takım Kimliği İlişkisi: Futbol Taraftarları Araştırması. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020, Eskişehir (Danışman: Prof. Dr. Metin ARGAN).

- 64- Gezer H. Spor Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Mutluluk, Umut ve Narsisizm Düzeylerinin İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2022, Erzurum (Danışman: Doç. Dr. Orcan MIZRAK).
- 65- Eren Z. Spor Salonuna Giden Yetişkinlerin Yeme Tutumları, Sosyal Fizik Kaygıları ve Narsistik Yapılanmaları Arasındaki İlişki. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Nermin ÇELEN).
- 66- Mutlu İ. Understanding The Relationship Between Help-Seeking Attitudes and Narcissistic Characteristics Among Adults In Turkey. İstanbul Bilgi University, Institute Of Graduate Programs, Master Thesis, 2020, İstanbul (Advisor: Asst. Prof. Alev ÇAVDAR SİDERİS).
- 67- Saraçoğlu F. Yöneticilerde Narsisizm. İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Rüstem AŞKIN).
- 68- Deniz L, Hasańeıbioğlu T. Öğretmen liderlik stillerini belirlemeye yönelik bir ölçek çalışması. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi. 2003; 17: 55-62.
- 69- Yaşın İ, Tan M. Beden eğitimi öğretmenleri ile farklı branşlardaki öğretmenlerin liderlik yönelimlerinin incelenmesi. Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi. 2022; 4: 1016-1034.
- 70- Güllü M, Arslan C. Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2009; 11: 353-368.
- 71- Dal N. The effect of narcissism and neuroticism on physical education and sports teacher candidates of real and self-estimated exam grades. International Journal of Sport, Exercise & Training Sciences. 2019; 5: 138-142.
- 72- Avcı A. Beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları üzerine yapılmış araştırmaların incelenmesi: Bir meta-sentez çalışması. Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi. 2022; 5(2): 37-51.
- 73- Koç K. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği adaylarının liderlik özellikleri ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 2018; 3(2): 223-232.

- 74- Güngör NB, Yenel F. Beden eēitimi ve spor  ēretmenliēi bölümü  ērencilerinin epistemolojik inançları ile liderlik özellikleri arasındaki iliēinin incelenmesi. Atatürk Üniversitesi Beden Eēitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2017; 19(2).
- 75- Őirin EF, Yetim AA. Beden eēitimi ve spor yüksekokulu yöneticilerinin d n ē mc  liderlik stiline iliēkin yönetici algıları. Niēde Üniversitesi Beden Eēitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2009; 1(3): 69-84.
- 76- Demirci  , Ekēi H, Ekēi F. Narcissism, life satisfaction, and harmony: the mediating role of self-esteem and self-compassion. Eurasian Journal of Educational Research. 2019; 84: 159-176.
- 77-  zdemir L, Taēhan A. Narsist kiēilik özelliklerinin iēkoliklik eēilimine etkisi. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi. 2021; 12(30): 345-364.
- 78- Sezer S, Murat M. Narsistik kiēilik özellikleri ile affedicilik arasındaki iliēki: baēlanma stillerinin aracı rolü. Uluslararası Toplum Araētırmaları Dergisi. 2020; 15(22): 1320-1345.
- 79- Yıldıırım MD. Narsizm ve liderlik toksik liderlik  rnekleri: Hitler & Stalin. Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2021; 10(1): 111-118.
- 80- G ndoēdu F, Sunay H. Türk spor teēkilatındaki spor yöneticilerinin liderlik stilleri. Spormetre Beden Eēitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2018; 16(2): 178-195.
- 81- Demirel H, Altın M, Yalçın YG, Demir H. Spor yapan ve yapmayan  niversite  ērencilerinin narsisizm seviyelerinin karēılaētırılması. Türk Spor Bilimleri Dergisi. 2018; 1(2): 72-77.
- 82- Atay S. Narsistik kiēilik envanteri'nin türkçe'ye standardizasyonu. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 2009; 11(1): 181-196.

9. EKLER

9.1.ÖZGEÇMİŞ

Adı	Yusuf	Soyadı	KILIÇ
Doğum Yeri		Doğum Tarihi	
Uyruğu	T.C.	Tel	
E-Posta			
Eğitim Düzeyi			
	Mezun Olduğu Kurum Adı	Mezuniyet Yılı	
Doktora/ Uzmanlık			
Tezli Yüksek Lisans	Dicle Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	2024	
Tezsiz Yüksek Lisans	Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi	2018	
Lisans	Dicle Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	2021	
Lise	Şeyhmus Sultan Tatlıcı Lisesi	2004	
İş Deneyimi			
Görevi	Kurum	Süre(yıl-yıl)	
Öğretmen	MEB	2010- Devam ediyor.	

9.2. ORJİNALLİK RAPORU

 Sayfa 1 of 54 - Kapak Sayfası

Gönderi Kimliği trn:oid::1:3038212228

Yusuf Kılıç

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Narsist Kişilik Özellikleri ile Liderlik Stilllerinin İncelenmesi

 BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN NARSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE LİDERLİK STİLLERİNİN İNCELENMESİ

 Dicle University

Belge Ayrıntıları

Gönderi Kimliği
trn:oid::1:3038212228

Gönderi Tarihi
11 Eki 2024 10:15 GMT+3

İndirme Tarihi
11 Eki 2024 10:16 GMT+3

Dosya Adı
yusuf_k_i_tez_intihal_2.docx

Dosya Boyutu
157.1 KB

45 Sayfa
10.041 Sözcük
68.421 Karakter

 Sayfa 1 of 54 - Kapak Sayfası

Gönderi Kimliği trn:oid::1:3038212228

23% Genel Benzerlik

Her veri tabanı için çıkarılan kaynaklar da dâhil tüm eşleşmelerin kombine toplamı.

Rapordan Filtrelenen

- Bibliyografya
- Alıntılanan Metin

Ön Sıradaki Kaynaklar

17% İnternet kaynakları

17% Yayınlar

8% Gönderilen çalışmalar (Öğrenci Makaleleri)

Bütünlük Bayrakları

İnceleme için 0 Bütünlük Bayrağı

Herhangi bir şüpheli metin manipülasyonu belirlenmedi.

Sistemimizin algoritmaları bir belgede, onu normal bir göndericiden ayıracak her türlü tutarsızlığı denemesine inceler. Tuhaf bir şey fark ederseniz incelemeniz için bayrak ekleriz.

Bir Bayrak mutlaka bir sorun olduğunu göstermez. Ancak daha fazla inceleme için dikkatinizi vermenizi öneririz.

9.3. ETİK KURUL ONAYI

Evrak Tarih ve Sayısı: 10/01/2024-633793

T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : E-14679147-663.05-633793
Konu : İnceleme (Projenin Değerlendirilmesi)

10/01/2024

Sayın YUSUF KILIÇ

“Beden Eğitimi Öğretmenlerini Narsislik Kişilik Özellikleri ile Liderlik Stilllerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmanız Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Çalışma ve Yayın Etiği Yönergesi uyarınca Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı tarafından değerlendirilmiş olup söz konusu çalışmanın bilimsel etik açısından uygun olduğuna ilişkin Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı kararı Üniversitemiz Rektörlük Makamının 09.01.2024 tarih ve 632830 sayılı Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerini rica ederim.

Av. Rengin AVCI
Hukuk Müşaviri V.

Ek: İlgili Belgeler(1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSR01SV0N3 Pin Kodu :91652
Adres:Dicle Üniversitesi Rektörlüğü, 21280-Diyarbakır
Telefon:+90 412 241 10 00 Faks:+90 412 241 10 56
e-Posta:genssek@dicle.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.dicle.edu.tr
Kep Adresi: dicleuniversitesi@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5539&eD=BSR01SV0N3&eS=633793>

Bilgi için: Erkan Seyrek
Unvanı: Büro Personeli

Tel No: 2237

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 10/01/2024-633793

Evrak Tarih ve Sayısı: 07/01/2024-631613

	DİCLE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU PROJE ONAY BELGESİ FORMU (EK 4)
---	---

Üniversitemiz Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu yüksek lisans öğrencisi olan Yusuf KILIÇ'ın "Beden Eğitimi Öğretmenlerini Narsislik Kişilik Özellikleri ile Liderlik Stilllerinin İncelenmesi" başlıklı çalışması, Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Yönergesi uyarınca değerlendirilmiştir.

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU KARARI (Etik Kurul tarafından doldurulacaktır)	
Başvuru formunun Etik Kurula ulaştığı tarih	28/12/2023
Etik Kurul Karar toplantı tarihi ve karar sayısı	04/01/2024-1
☒ Proje etik açısından uygun bulunmuştur.	
☐ Proje etik açısından geliştirilmesi gerekmektedir. Açıklama:	
☐ Proje etik açısından uygun bulunmamıştır. Açıklama:	

Prof.Dr.Şengül KOCAMAN
BAŞKAN

Prof.Dr.Hasan TANRIVERDİ
ÜYE

Prof.Dr.Mehmet Mesut ERGİN
ÜYE

Prof.Dr.Kemal ÖZGEN
ÜYE

Prof.Dr.Mehmet Halis ÖZER
ÜYE

Prof.Dr.Bahar BURTAN DOĞAN
ÜYE

Prof.Dr. Oktay BOZAN
ÜYE

HKM-FRM-499/02

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.